

**RAPORT SINTETIC PRIVIND
CALITATEA PROGRAMELOR DE
MASTER
ALE FACULTĂȚII DE DREPT,
UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI**

2024

CUPRINS

I. DATE GENERALE.....	3
II. ANALIZA RĂSPUNSURILOR OFERITE DE ABSOLVENȚI ȘI MASTERANZI	4
III. DATE PRIVIND PROGRAMELE DE MASTER PRIVITE ÎN PARTICULAR – ABSOLVENȚI ȘI MASTERANZI.....	6
1. Achiziții publice, concesiuni, parteneriat public privat.....	7
2. Arbitrajul internațional (în limba engleză)	11
3. Carieră judiciară	13
4. Dreptul fiscal.....	15
5. Drept internațional public	18
6. Drept privat	20
7. Dreptul afacerilor	22
8. Dreptul muncii, relații de muncă și industriale.....	24
9. Dreptul și guvernarea afacerilor europene și internaționale (în limba franceză).....	27
10. Dreptul noilor tehnologii (în limba engleză).....	27
11. Dreptul Uniunii Europene	29
12. Dreptul urbanismului și al amenajării teritoriului	31
13. Științe penale.....	31
IV. PERCEPȚIA ANGAJATORILOR.....	34
V. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	35

Introducere

1. Prezentul Raport este redactat pe baza chestionarelor privind calitatea programelor de master, adresate angajatorilor, masteranzilor și absolvenților din promoțiile 2021-2023, potrivit modelelor prevăzute în Anexele nr. 1-2 la Metodologia privind monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de master ale Facultății de Drept, Universitatea din București. Este a treia evaluare realizată pe baza acestei Metodologii, precedentele datând din 2018 și 2021¹.

2. Chestionarele au fost transmise masteranzilor pe platforma ADMA și pe grupurile specifice de pe rețelele sociale; absolvenții au aflat de chestionare prin intermediul grupurilor, în urma distribuirii de către foști masteranzi (reprezentanți ai programelor de master), la rugămintea CEAC Facultate. Pentru angajatori, chestionarele au fost transmise de CEAC Facultate către adresele de email ale conducătorilor fiecărei instituții.

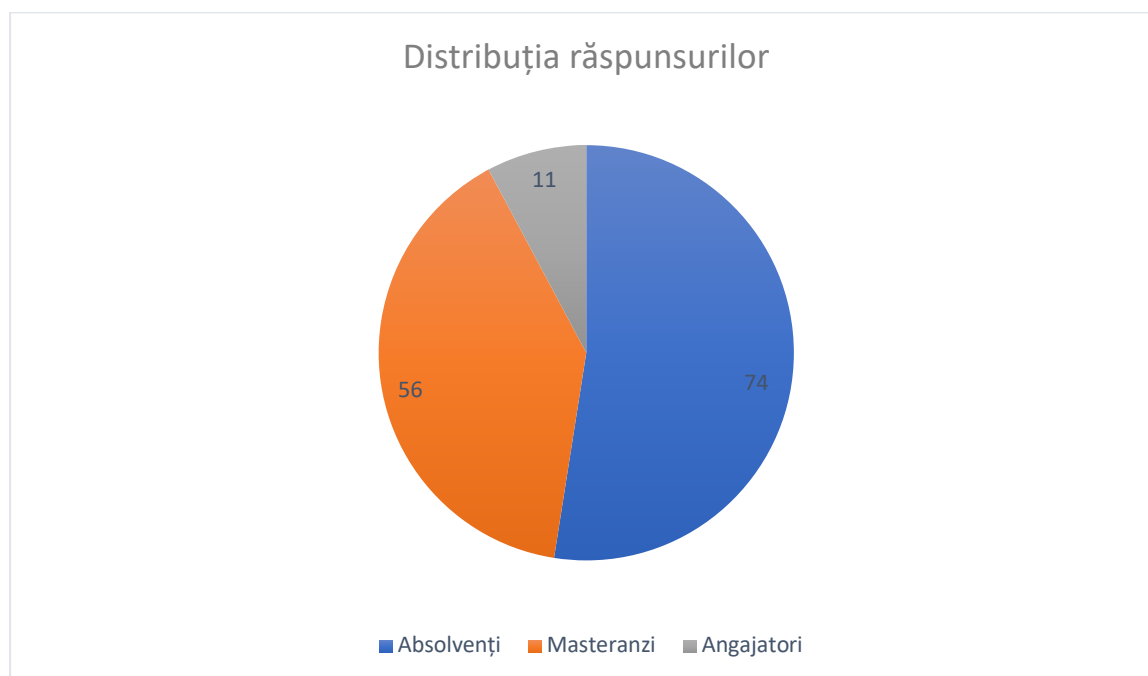
3. Chestionarele au fost completate în perioada 29.02.2024-20.03.2024, rezultatele statistice fiind prezentate în cele ce urmează.

I. DATE GENERALE

4. Numărul total de răspunsuri pentru absolvenți și masteranzi a fost de 130, în scădere față de precedenta evaluare (221 respondenți), dintre care 74 de absolvenți (mai mulți ca în 2021) și 56 de masteranzi (mai puțini ca în 2021).

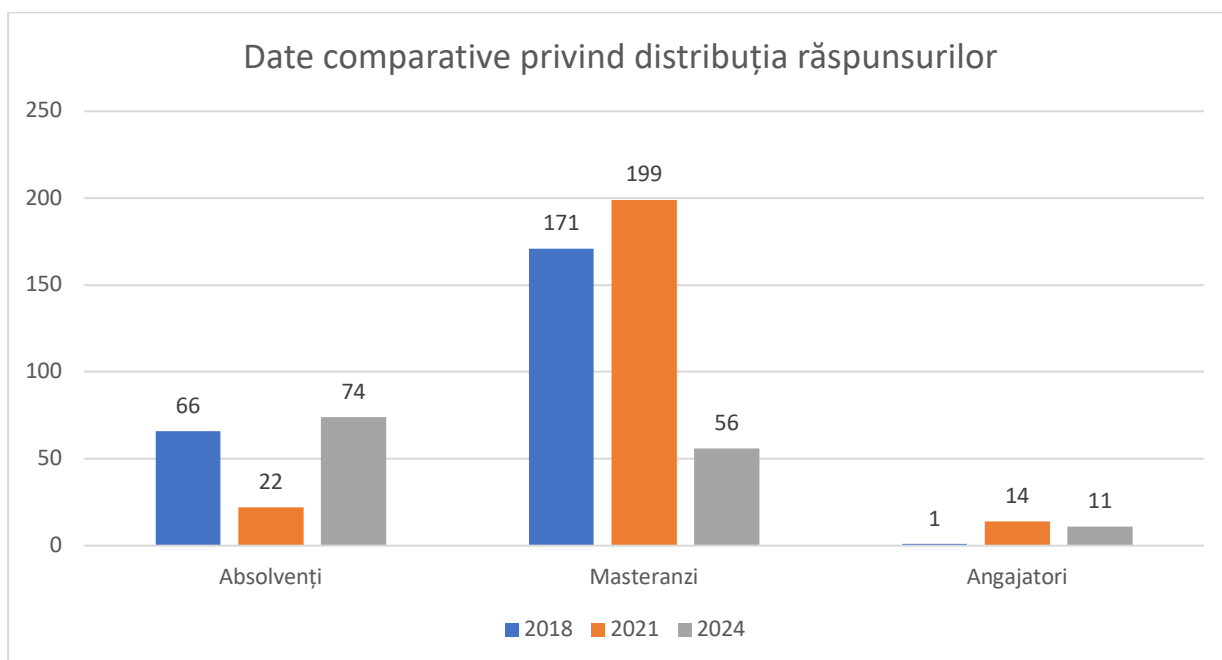
5. Din partea angajatorilor au fost înregistrate 11 răspunsuri, față de 14 în anul 2021 și unul singur în anul 2018.

6. Distribuția acestor răspunsuri se regăsește în imaginea următoare.

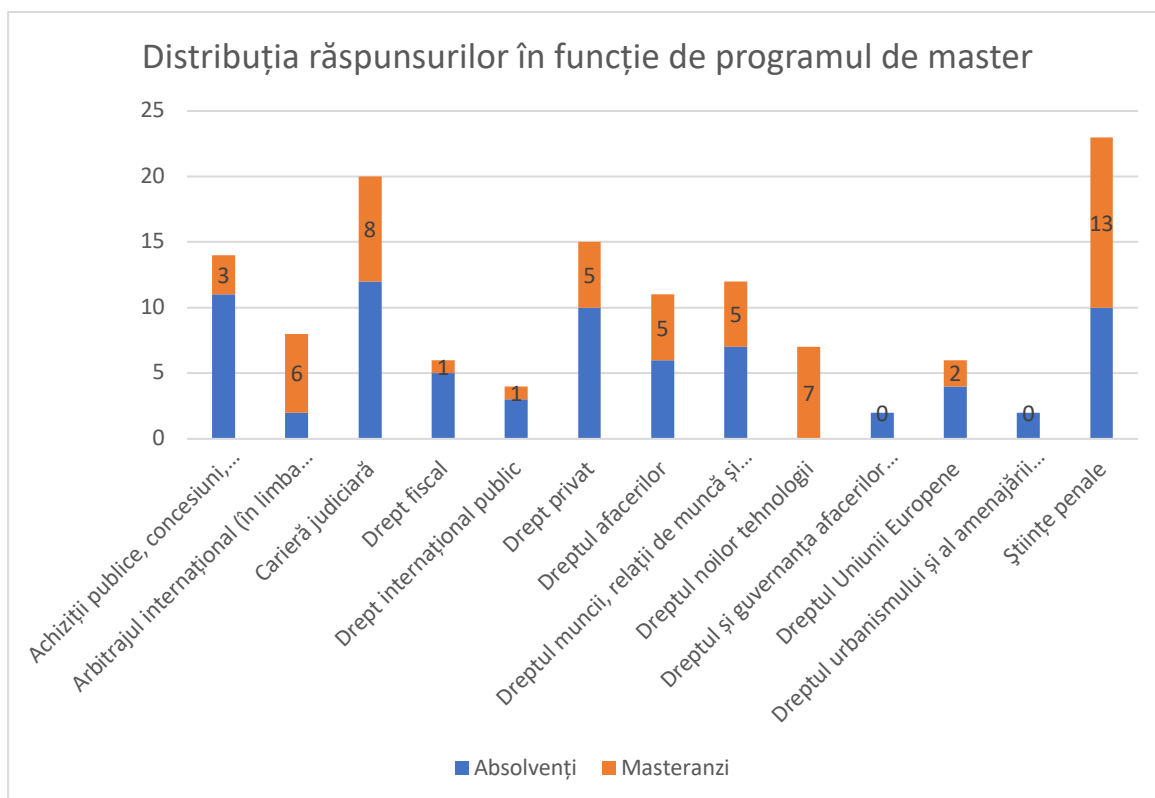
7. Graficul comparativ care arată numărul acestor răspunsuri în cei trei ani de referință (2018, 2021 și 2024) se regăsește în imaginea următoare.

¹ Conform Metodologiei, evaluarea programelor de master se realizează la fiecare 3 ani.

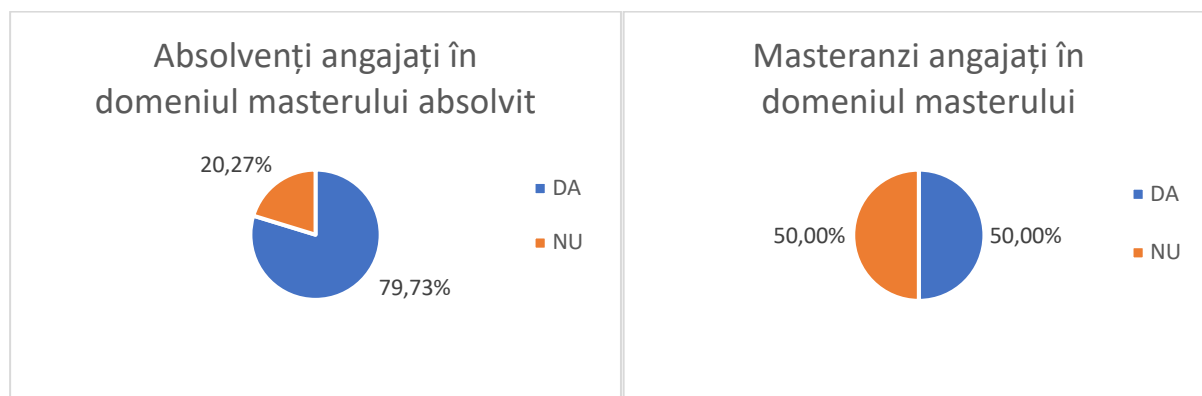
II. ANALIZA RĂSPUNSURILOR OFERITE DE ABSOLVENȚI ȘI MASTERANZI

8. Distribuția celor 130 de răspunsuri primite în funcție de programul de master absolvit² sau, după caz, urmat se regăsește în graficul următor.

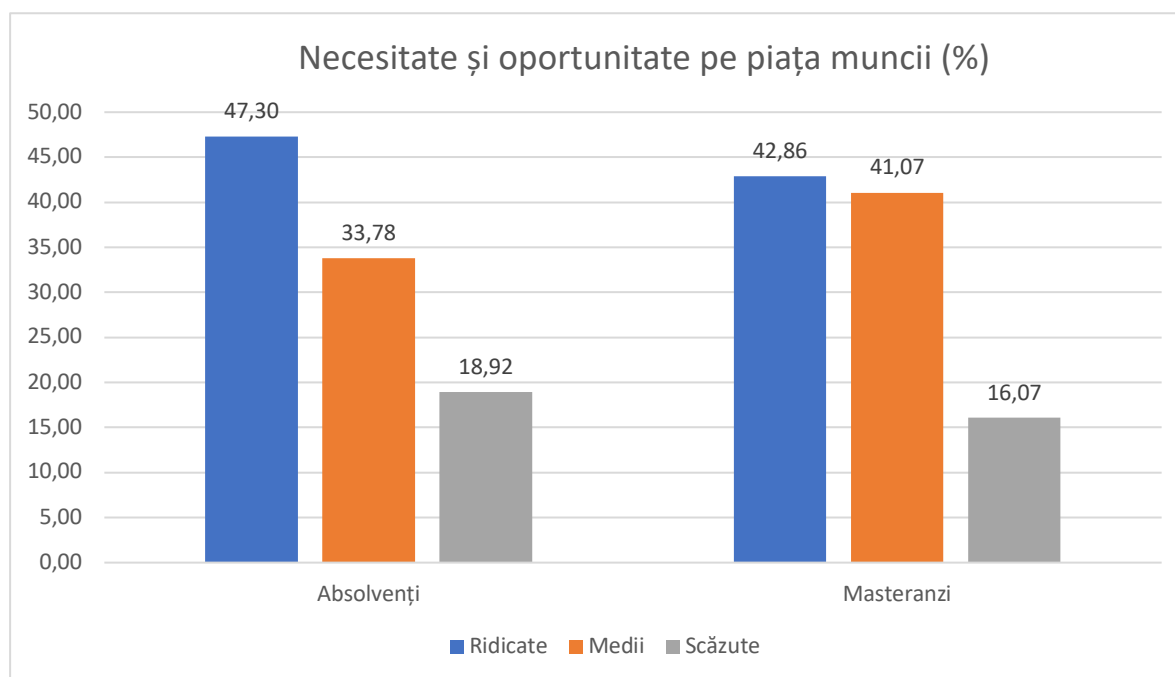

² Menționăm că programul de master *Drept fiscal* nu a fost organizat în perioada 2018-2020, fiind reluat în anul universitar 2020-2021.

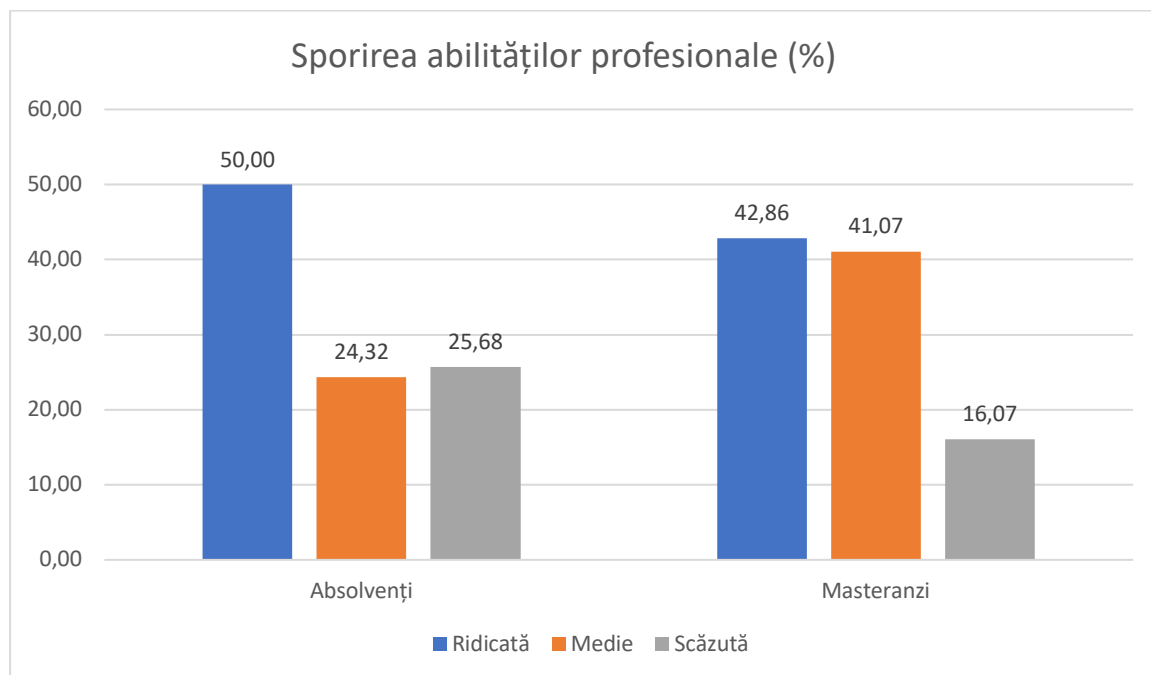
9. Se remarcă, în primul rând, că 72.97% (față de 63,64% în 2021) dintre absolvenți și 50% (față de 45,73% în 2021) dintre masteranzi sunt angajați în domeniul masterului, așa cum se poate vedea și în graficele următoare.

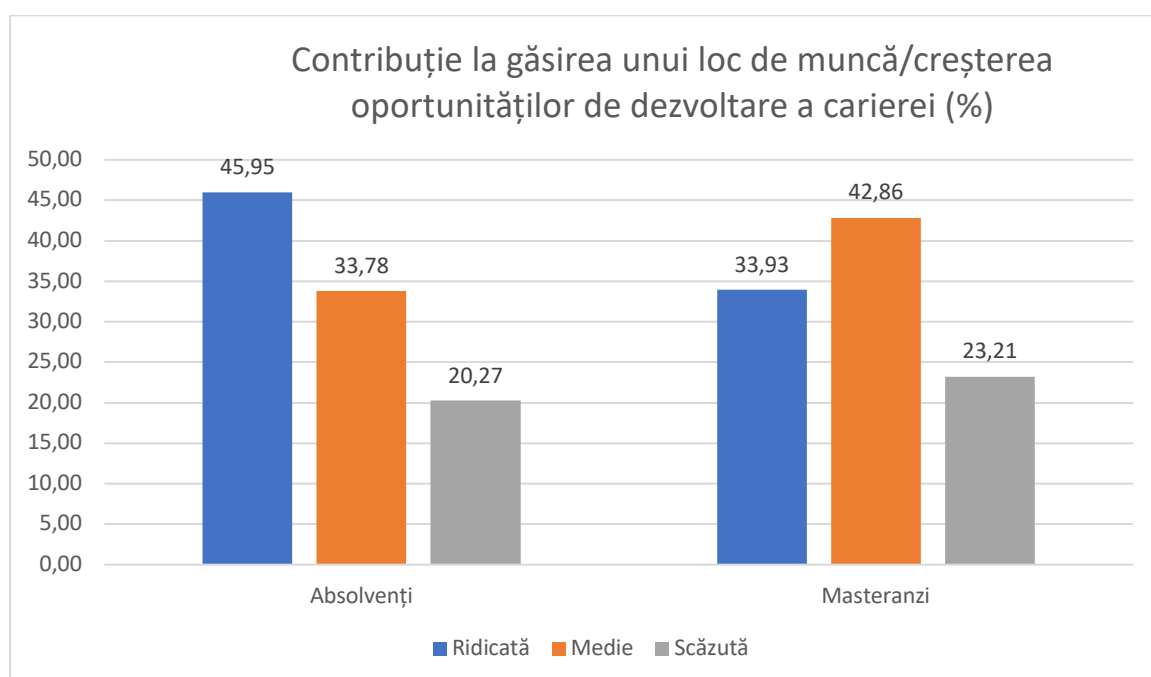
10. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programele de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, majoritatea absolvenților 81,98% (față de 77,27% în 2021) și a masteranzilor (83,92% față de 89,46% în 2021) apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

11. Procente similare (74,32% pentru absolvenți, față de 72,73% în 2021 și 83,93% pentru masteranzi, față de 91,96% în 2021) se înregistrează și cu privire la sporirea abilităților profesionale.

12. În ceea ce privește contribuția programelor de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, 79,73% (față de 84,85% în 2021) dintre absolvenți și 76,79% (față de 89,48% în 2021) dintre masteranzi apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat ori mediu.

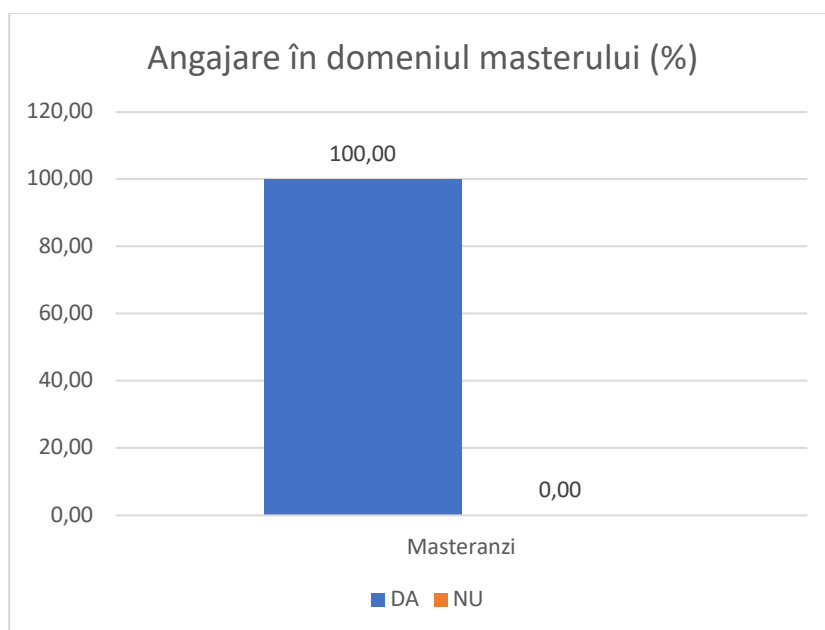
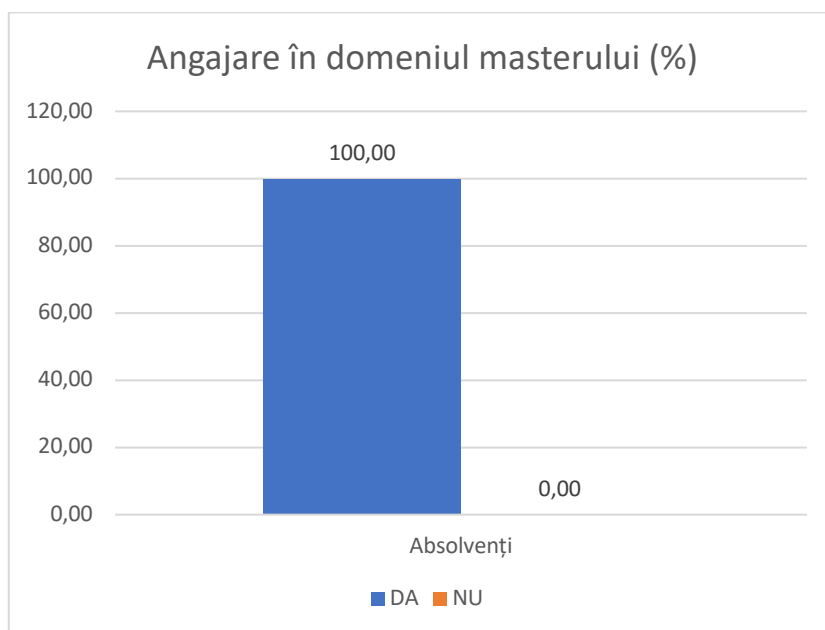

III. DATE PRIVIND PROGRAMELE DE MASTER PRIVITE ÎN PARTICULAR –ABSOLVENȚI ȘI MASTERANZI

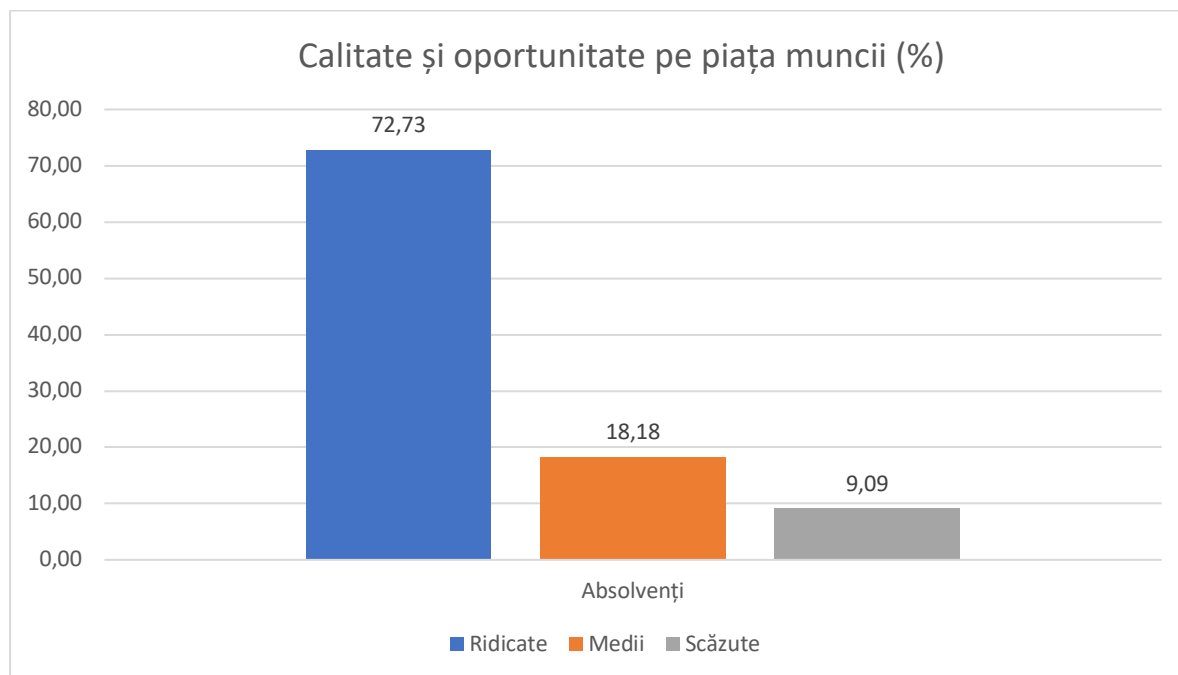
13. Cu privire la rezultatele obținute pentru fiecare program de master, trebuie subliniat, în primul rând, că numărul de răspunsuri este totuși mic pentru formularea unor concluzii generale. Rezultatele trebuie privite așadar sub beneficiu de inventar. Datele se prezintă în felul următor:

1. Achiziții publice, concesiuni, parteneriat public privat

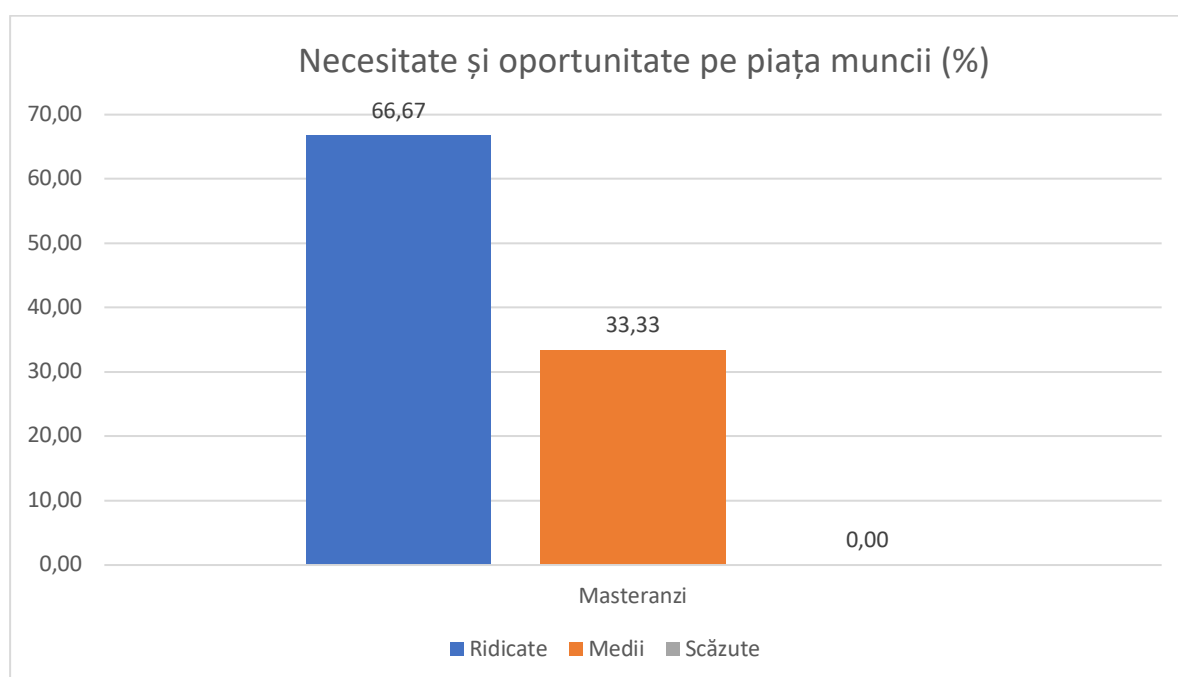
14. În cazul masterului de *Achiziții publice, concesiuni, parteneriat public privat* au fost înregistrate 11 răspunsuri de la absolvenți și 3 masteranzi. Dintre aceștia, toți profesează deja în domeniul masterului, arătând orientarea persoanelor care lucrează în domeniu spre acest master.

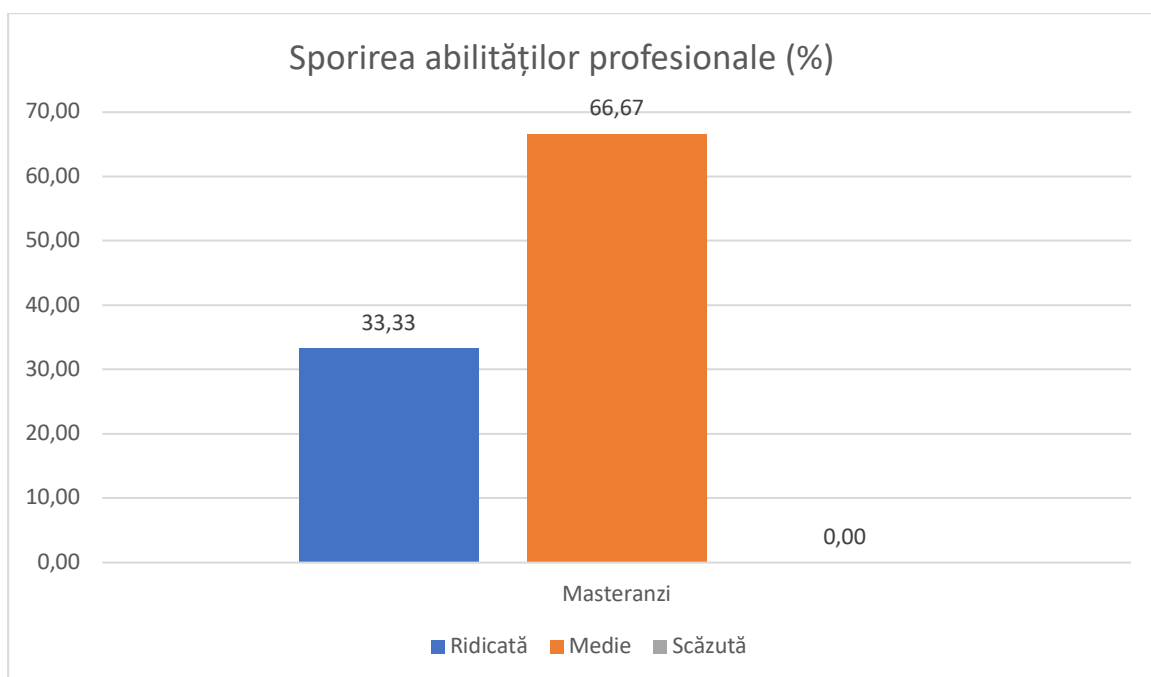
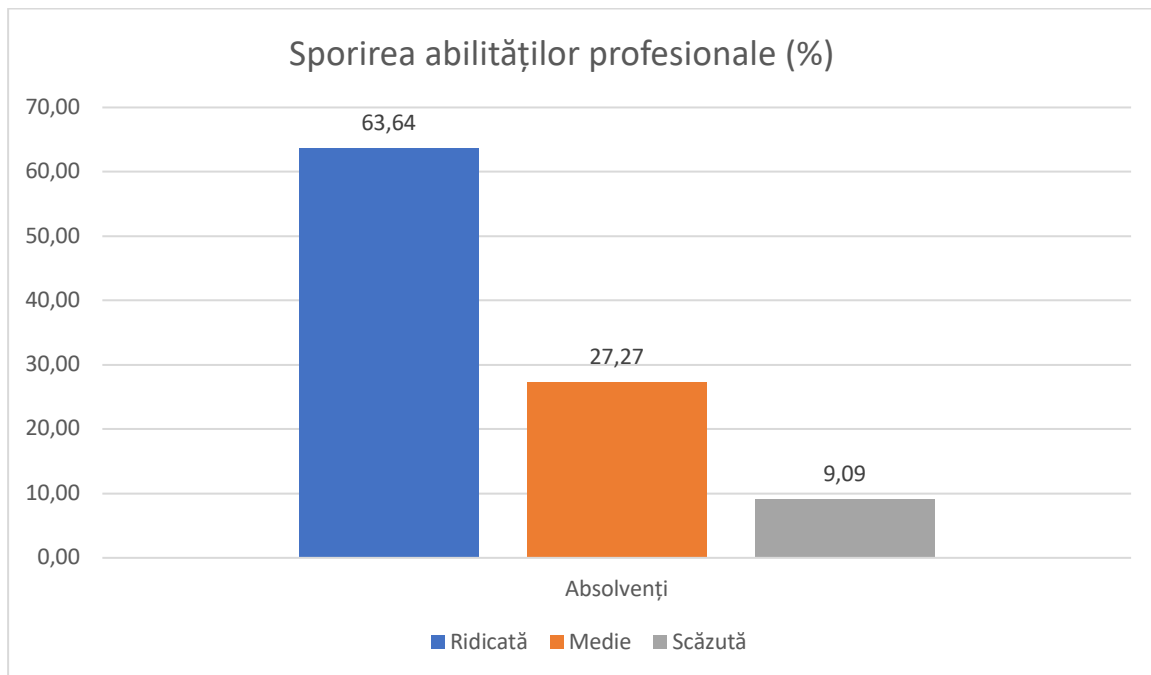
15. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, majoritatea absolvenților (90.90%) apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

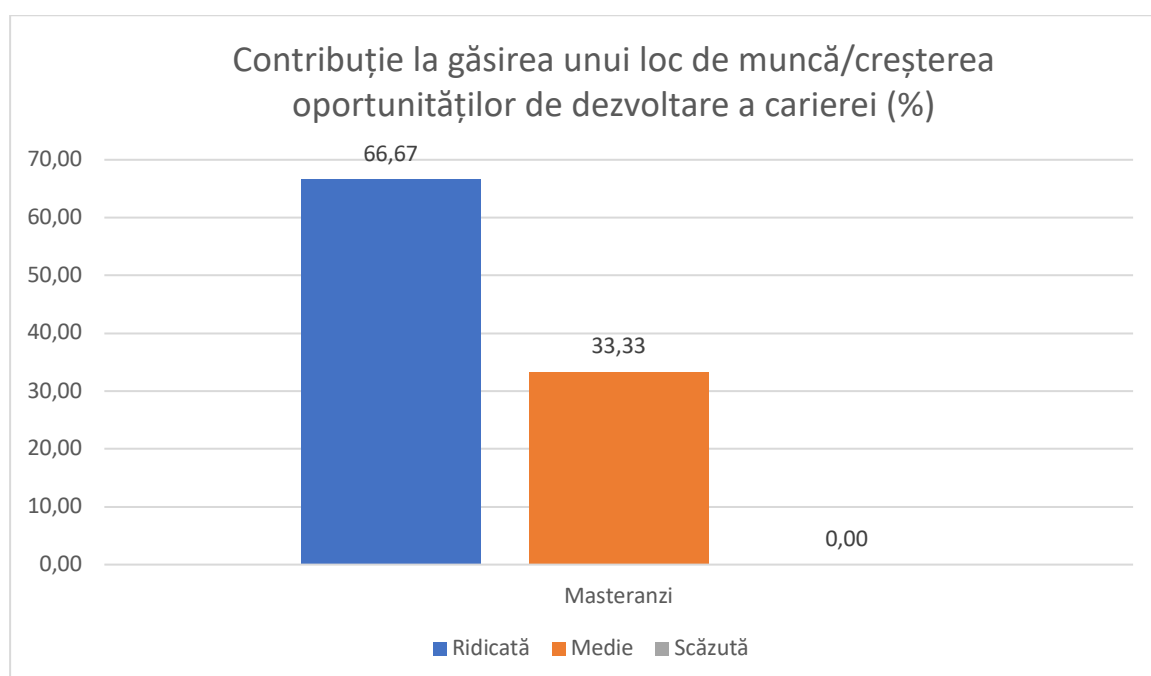
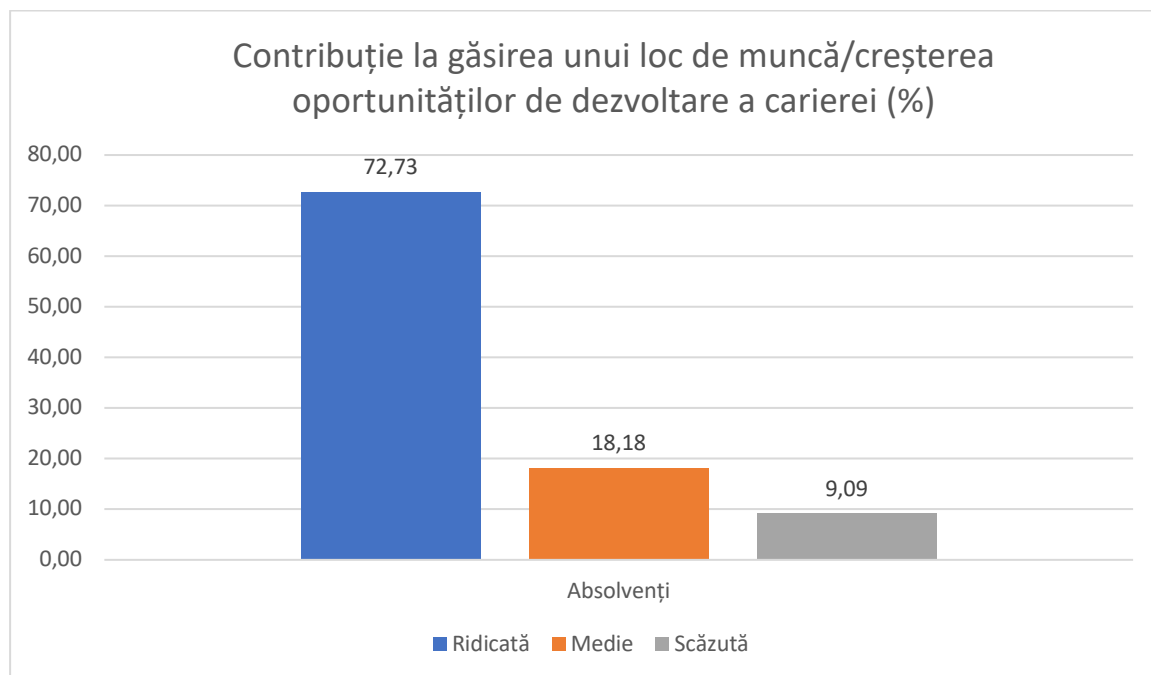
16. Masteranzii respondenți apreciază că acest aspect se realizează într-un procent ridicat sau mediu.

17. Procente similare se înregistrează și cu privire la sporirea abilităților profesionale.

18. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, majoritatea absolvenților și toți masteranzii apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat ori mediu.

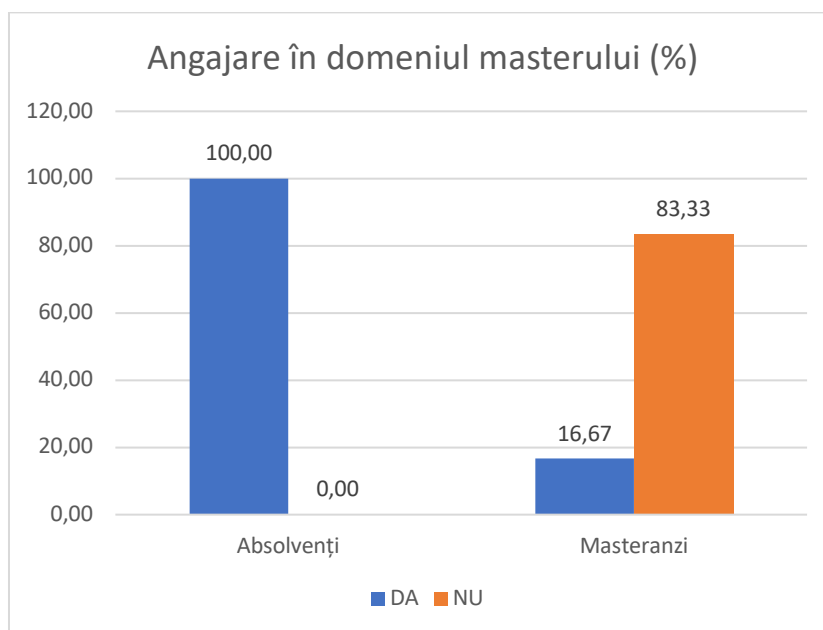

19. Cu privire la disciplinele considerate redundante există câte un răspuns pentru *Dreptul concurenței și Dreptul Uniunii Europene* din partea absolvenților, câteva răspunsuri pentru *Remedii și căi de atac CNSC*, precum și un răspuns pentru *Etică și integritate academică* din partea masteranzilor. Mai mulți respondenți au arătat că toate disciplinele sunt utile.

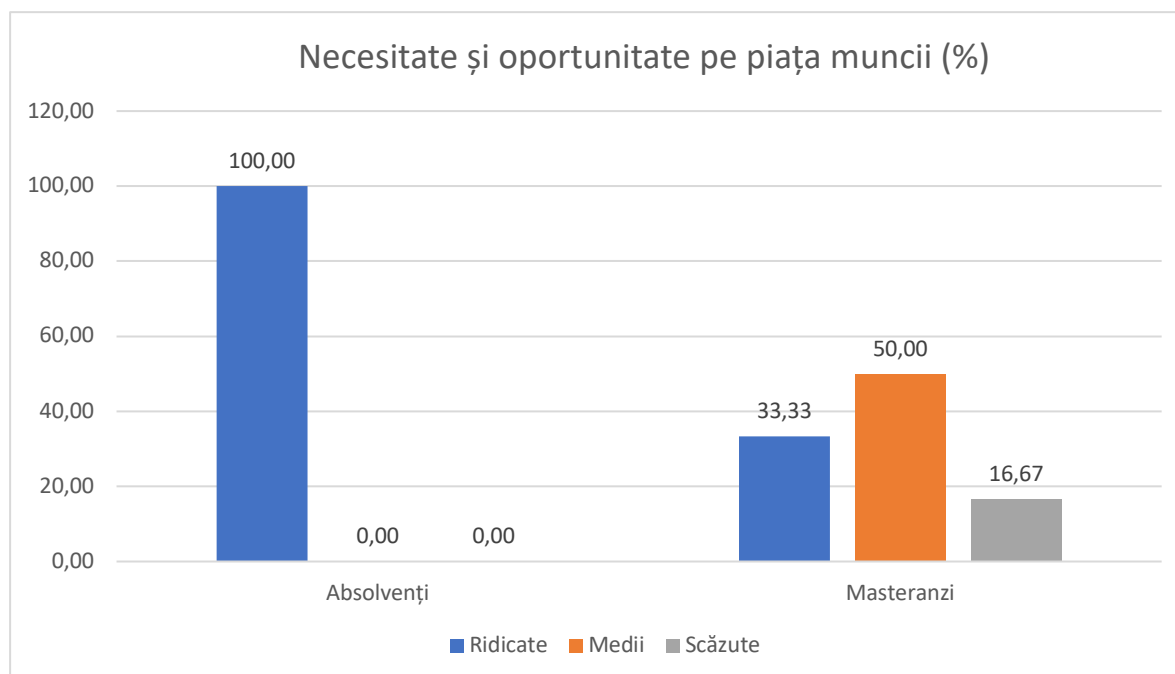
20. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, absolvenții au făcut referire la materii precum *Răspunderea în materia achizițiilor publice, arbitraj* (indicată și de un masterand), *o materie privind finanțele și bugetele autorităților publice (cum se formează, cum se fac angajamente bugetare, cum se ține evidența multianuală, o materie privind utilizarea SEAP-ului, achizițiile publice în cadrul programelor cu finanțare externă nerambursabilă, Finanțarea contractelor, finanțe publice*.

2. Arbitrajul internațional (în limba engleză)

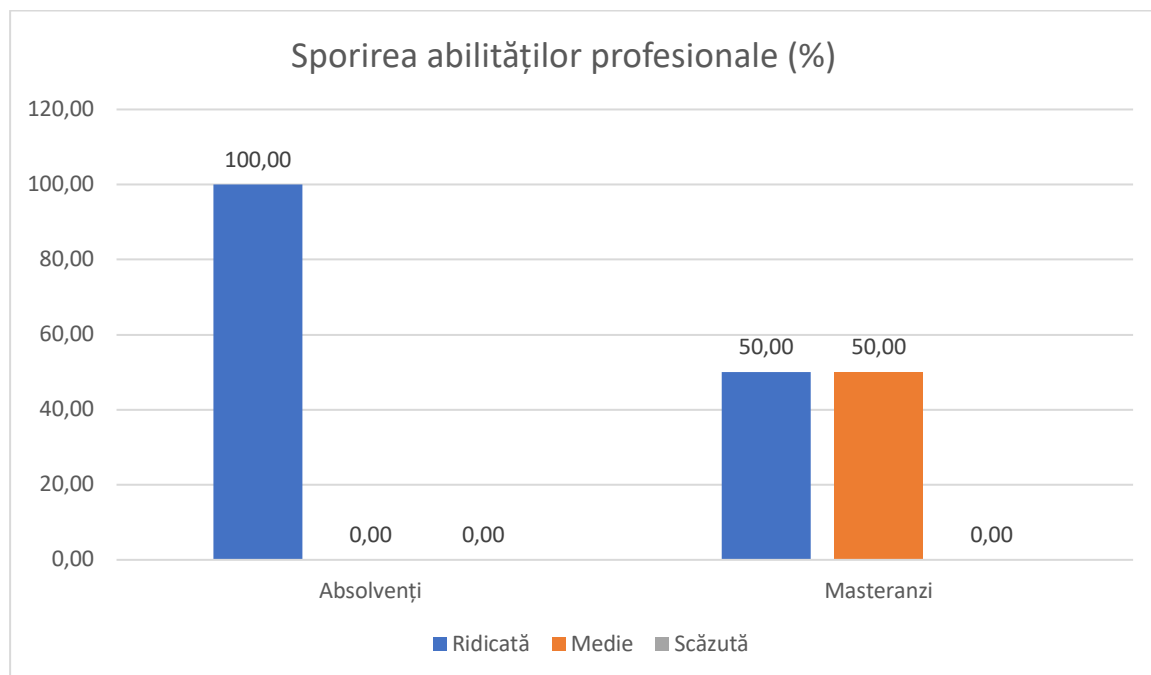
21. În cazul masterului de *Arbitraj internațional (în limba engleză)* au fost înregistrate 2 răspunsuri de la absolvenți și 6 de la masteranzi. Ambii absolvenți și un masterand profesează în domeniul masterului.

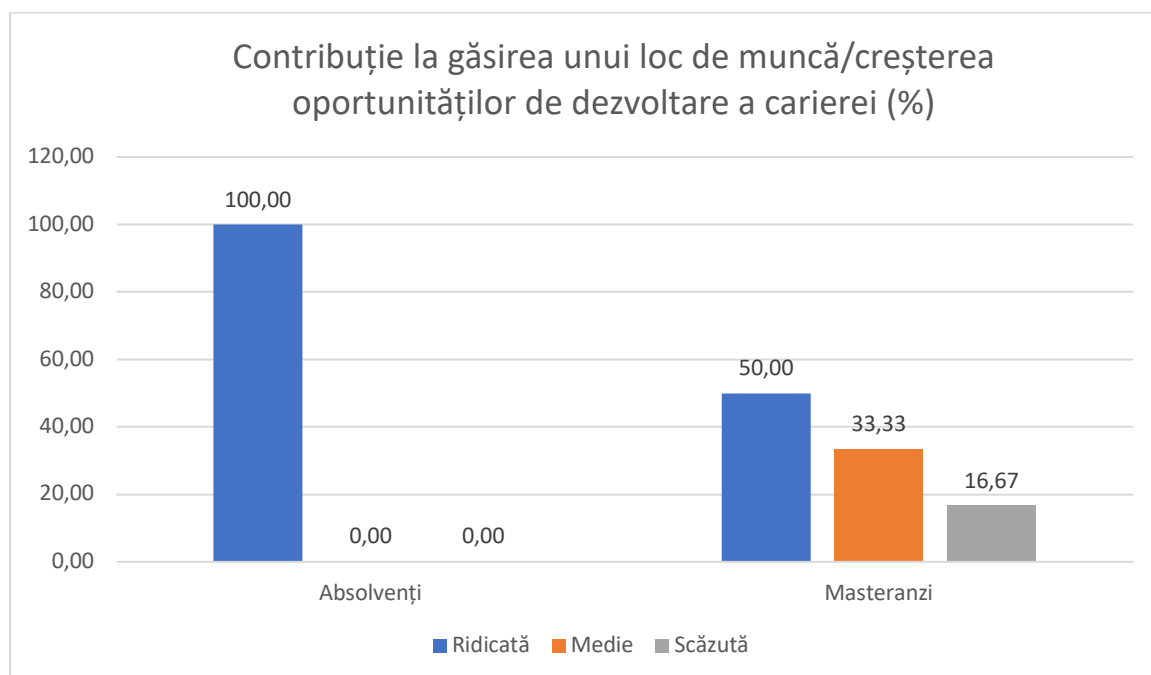
22. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, ambii absolvenți și 83,33% dintre masteranzi apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

23. Cu privire la sporirea abilităților profesionale, ambii absolvenți apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat, în timp masteranzii apreciază acest lucru într-un grad ridicat și mediu.

24. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, ambii absolvenți și 83,33% dintre masteranzi apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat ori mediu.

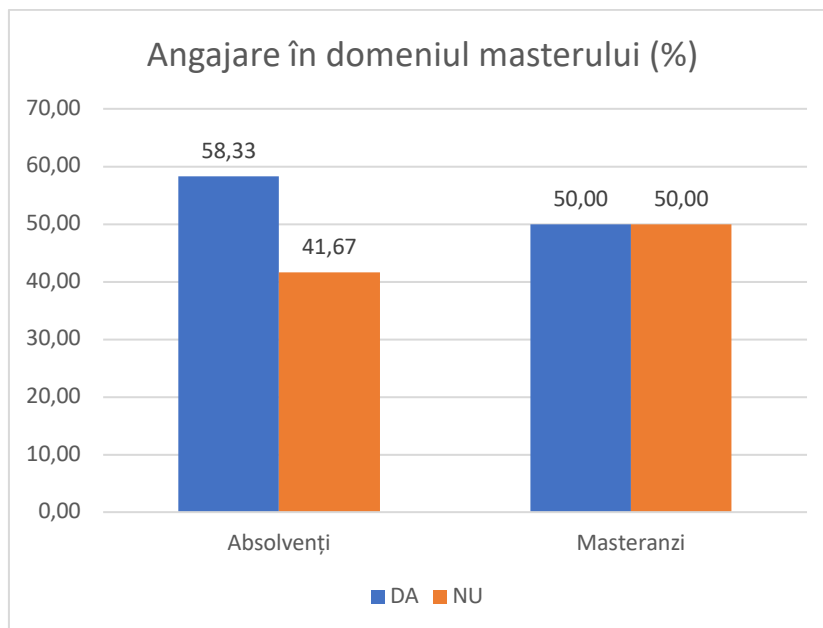
25. Cu privire la disciplinele considerate redundante, absolvenții apreciază că toate au rolul lor în cadrul programului de master. Din partea masteranzilor se arată că ar fi redundante *Arbitraj în domeniul proprietății intelectuale, Ordinea juridică și Etica și integritatea academică*, cu privire la care se menționează „*Cursul de etica nu este de fapt despre etica. Ar trebui înlocuit cu o materie concentrată pe metodologii de cercetare academică, scris academic/legal, și reguli de citare. Cursul ținut acum nu este practic, și pare ca nu exista o idee coerentă despre care mai exact este obiectul cursului, lucru care reiese din faptul ca profesorii fac ce pot cu materia. Ar ajuta mai mult ca metoda de testare finală pentru acel curs să fie axată pe obiectul final al masterului, dizertația. De exemplu, în loc de referat pe teme de etica (acelea, din nou, nu prea se discută în acest curs), studenții ar putea pregăti o bibliografie pentru dizertație, făcută în*

conformitate cu standardele OSCOLA sau Harvard. Un parteneriat cu biblioteca ar fi de ajutor, la fel și dezvoltarea unor resurse ușor accesibile. În mare, totuși, aceasta confuzie reflectă o mare scapare în cadrul Facultății și la nivel de licență: studenții nu știu cum să scrie o lucrare academică, și ce implică acest proces. Lucrurile acestea nu se învață la master, ci ar trebui să fie în prim plan în primul an de licență. În anul 4, citarea ar trebui să fie deja automatism.”

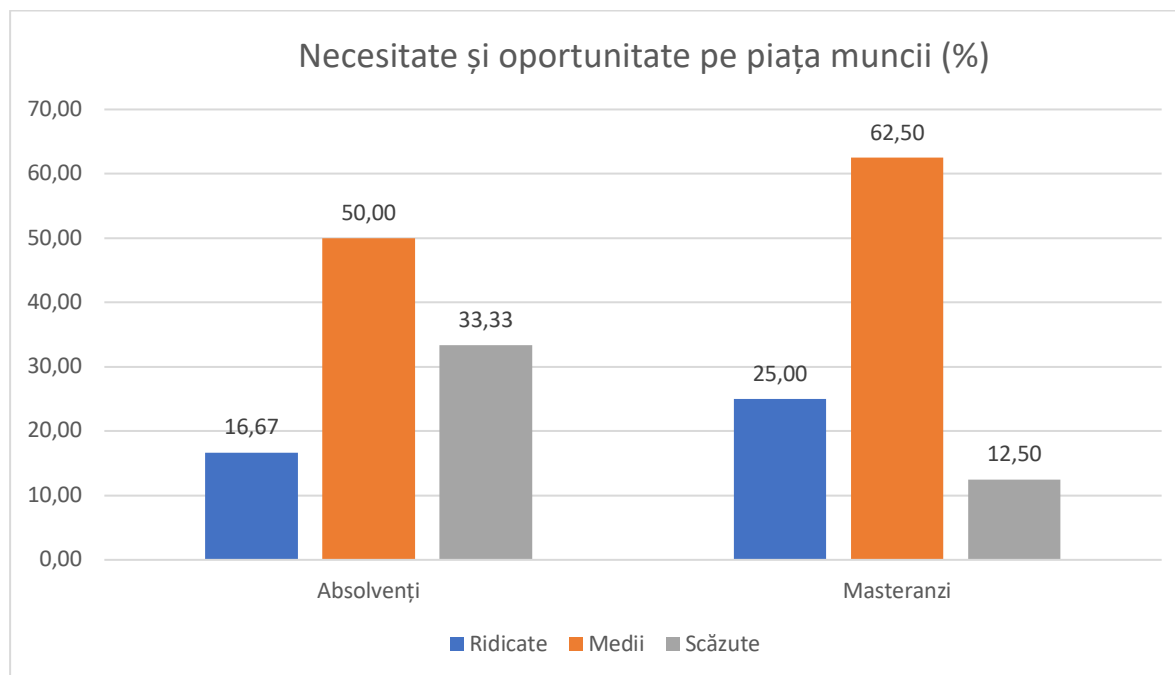
26. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, un absolvent a făcut referire la *Drept internațional (public și privat) pentru fundamentarea (recapitularea) cunoștințelor generale referitoare la aplicabilitatea tratatelor internaționale și relația acestora cu arbitrajul internațional*, iar un altul la *Poate ceva legat de dreptul mediului, ecosustenabilitate, precum și elemente de business și fiscalitate, pentru a cunoaște cum funcționează mediul antreprenorial și de ce antreprenorii aleg ca metodă alternativă de soluționare a litigiilor arbitrajul*. Un masterand a arătat că ar putea fi introduse materii precum *Administrarea probelor în arbitraj (IBA Rules, Discovery etc)* și *Arbitrajul în cadrul International Chamber of Commerce*.

3. Carieră judiciară

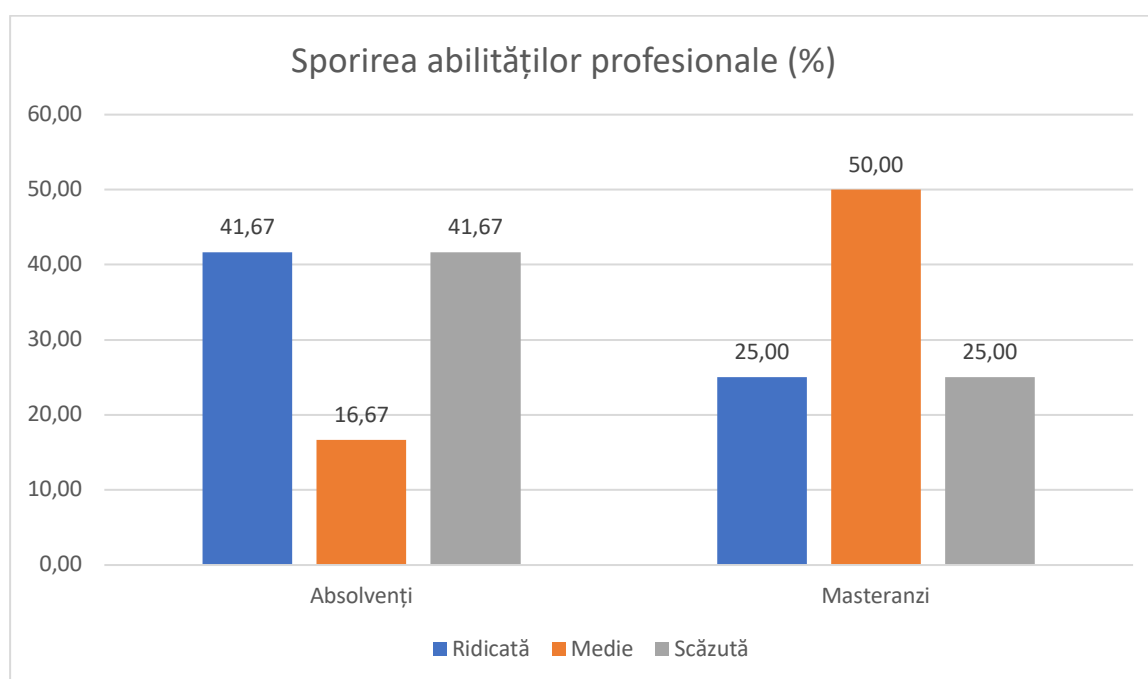
27. În cazul masterului de *Carieră judiciară* au fost înregistrate 12 răspunsuri de la absolvenți și 8 de la masteranzi. 58,33% dintre absolvenți și 50% dintre masteranzi profesează în domeniul masterului.

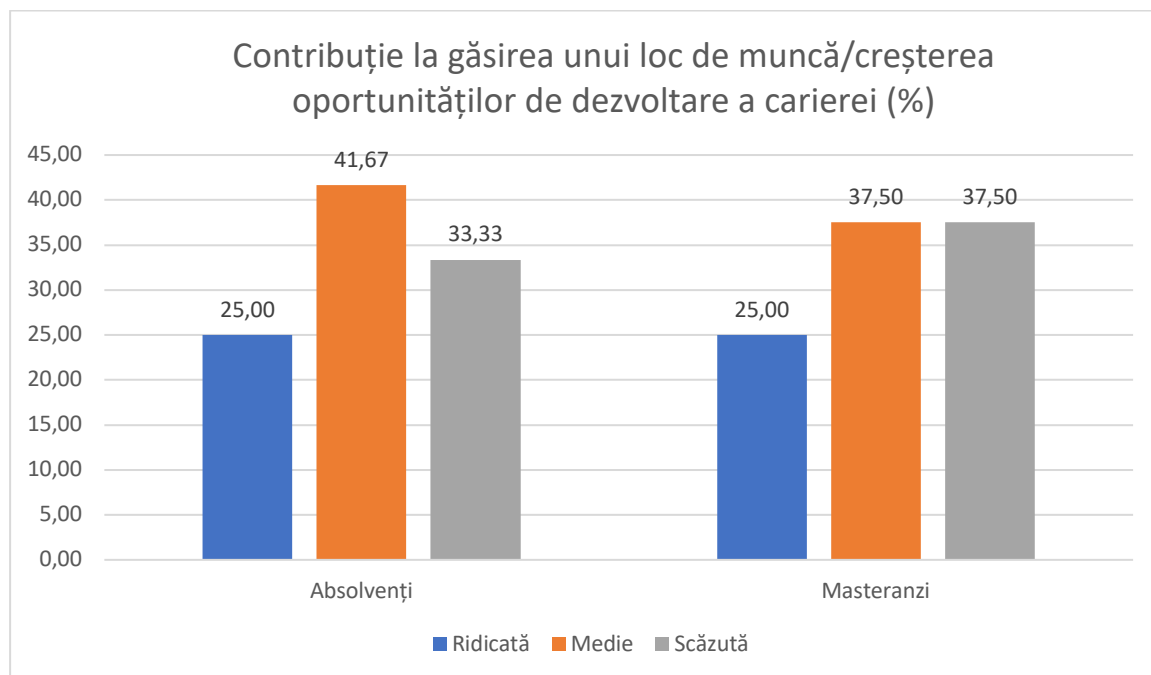
28. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, absolvenții arată că acest lucru se realizează într-un grad ridicat și mediu în proporție de 66,67%, iar 87,50 dintre masteranzi apreciază în același fel, așa cum rezultă din graficul următor.

29. Cu privire la sporirea abilităților profesionale, 58.83% absolvenții apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat și mediu, la fel ca 75% dintre masteranzi.

30. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, 66,67% dintre absolvenți și 62,50% dintre masteranzi arată că aceasta se realizează într-un grad ridicat ori mediu.

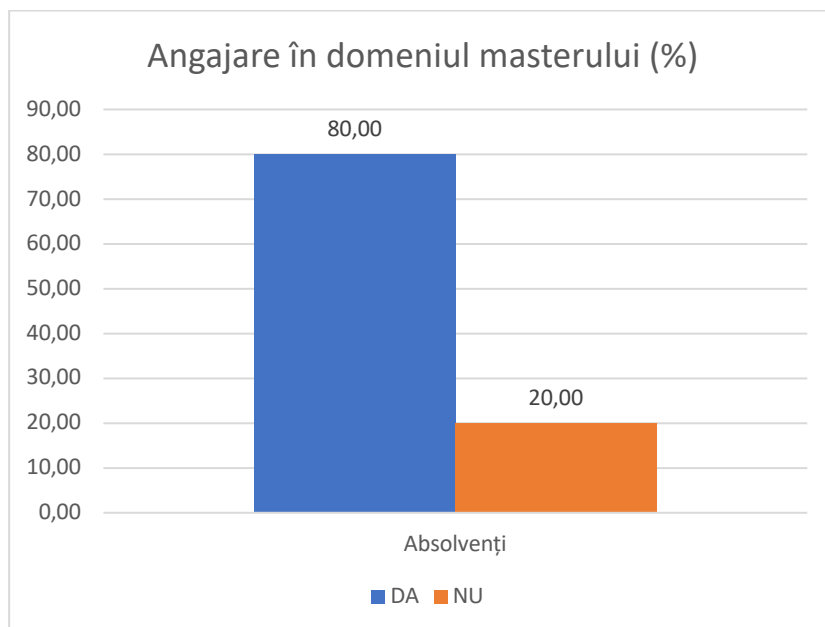

31. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante, absolvenții au făcut referire la *Drept procesual penal – proceduri speciale, OEPJ, Etică și integritate academică și Criminalistică* (două răspunsuri). Cu privire la această ultimă materie, un absolvent a arătat că „poate ar trebui puțin regândită. Examenul oral nu mi se pare oportun. O abordare practică, interactivă, pe cazuri reale, cu explicații și o sinteză a acelor cărți, urmată de un examen scris (grilă) serios.” Un masterand a făcut referire la *Drept civil. Prescripția extintivă*.

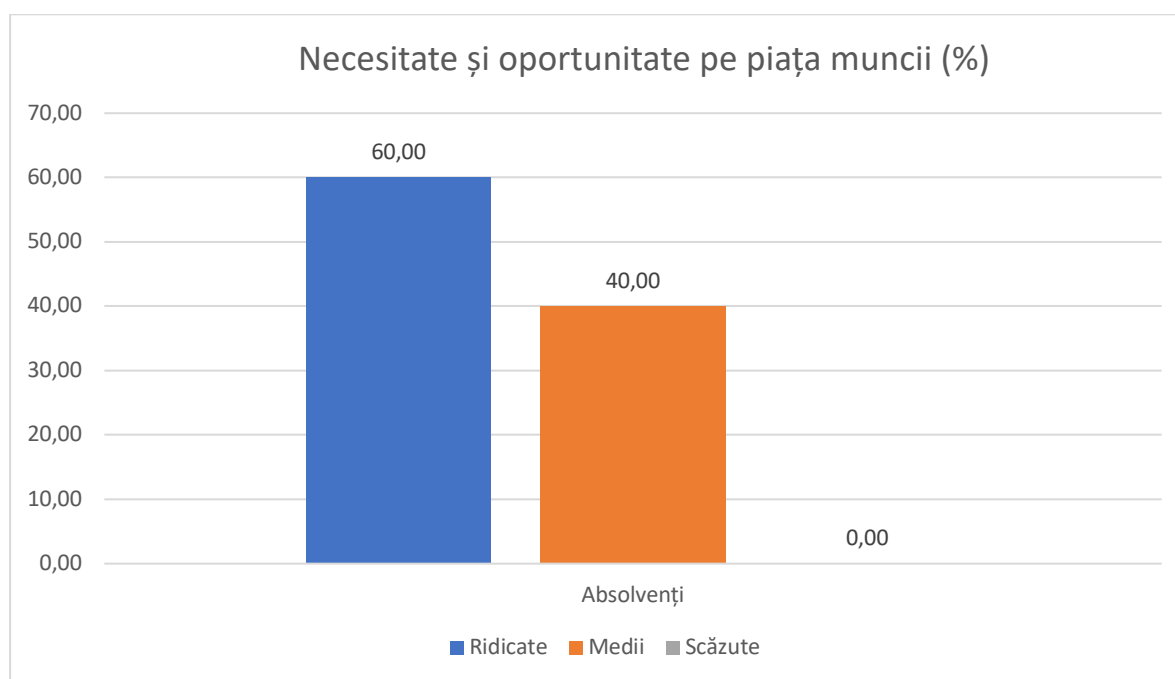
32. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, absolvenții s-au referit la *Răspunderea penală a persoanei juridice, discipline care să pună accent pe aspecte practice* (două răspunsuri), *Drept comercial, Dreptul familiei, noțiuni CEDO*. Masteranzii au adăugat *Logica juridică și Drept civil. Obligațiile civile*.

4. Dreptul fiscal

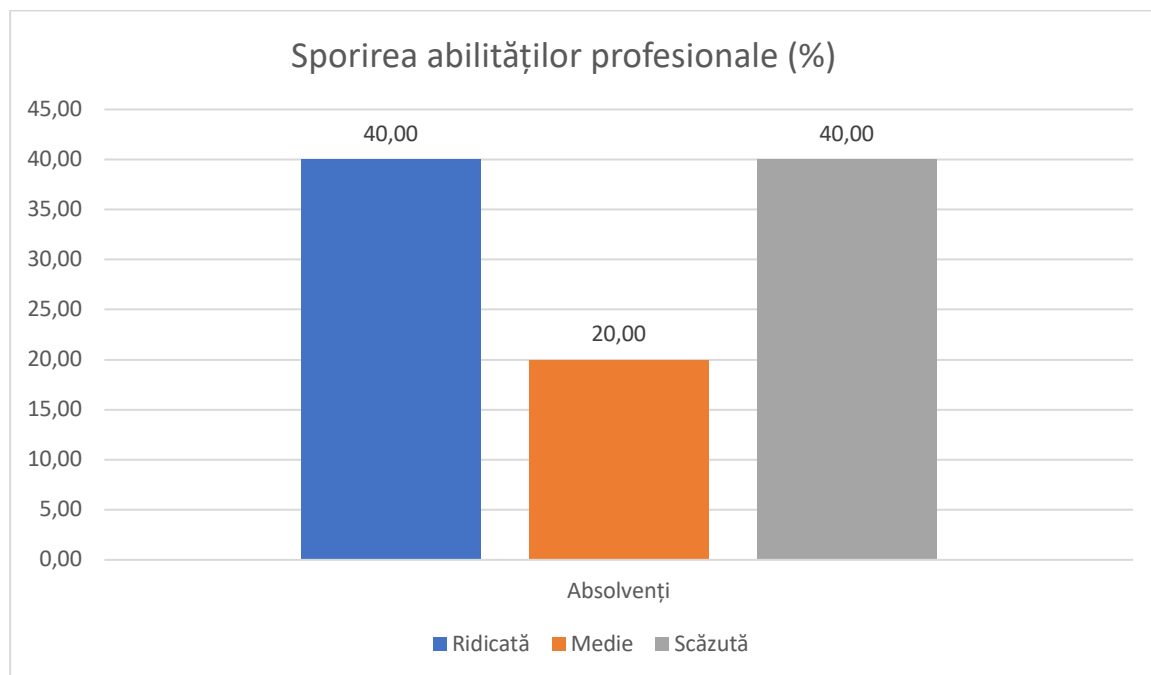
33. În cazul masterului de *Drept fiscal* s-au înregistrat 5 răspunsuri de la absolvenți și unul de la masteranzi. Acesta din urmă profesează în domeniu, întocmai ca 80% dintre absolvenți.

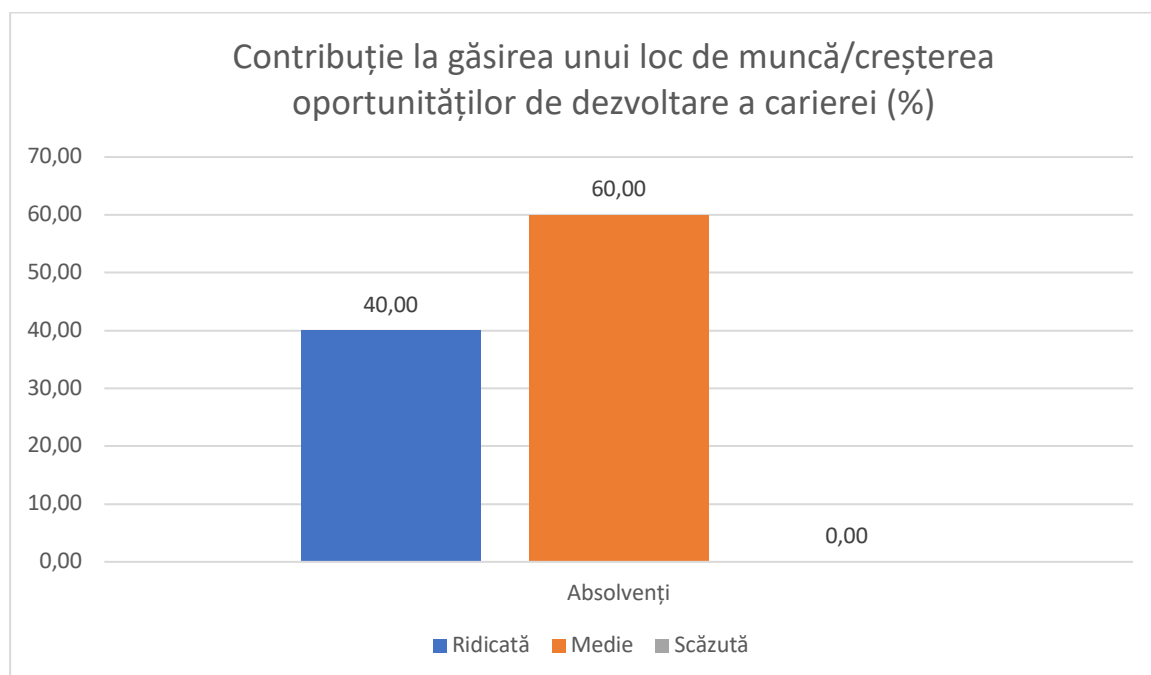
34. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, masterandul apreciază că acest lucru se realizează în mod efectiv, într-un grad mediu, iar absolvenții au aceeași opinie, într-un grad ridicat sau mediu.

35. Procente relativ diferite se înregistrează cu privire la sporirea abilităților profesionale în ceea ce privește absolvenții, masterandul apreciind acest aspect într-un grad mediu.

36. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, toți absolvenții și consideră că aceasta se realizează într-un nivel ridicat sau mediu. Masterandul apreciază acest aspect tot într-un grad mediu.

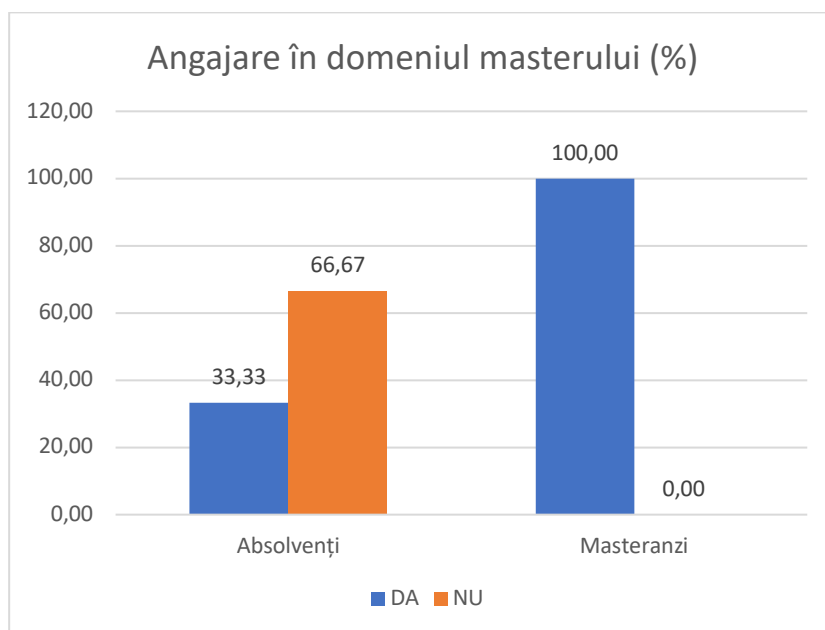

37. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante există două răspunsuri pentru *etică și integritate academică* (indicat și de masterand) și un răspuns pentru *Drept comercial* (indicat și de masterand).

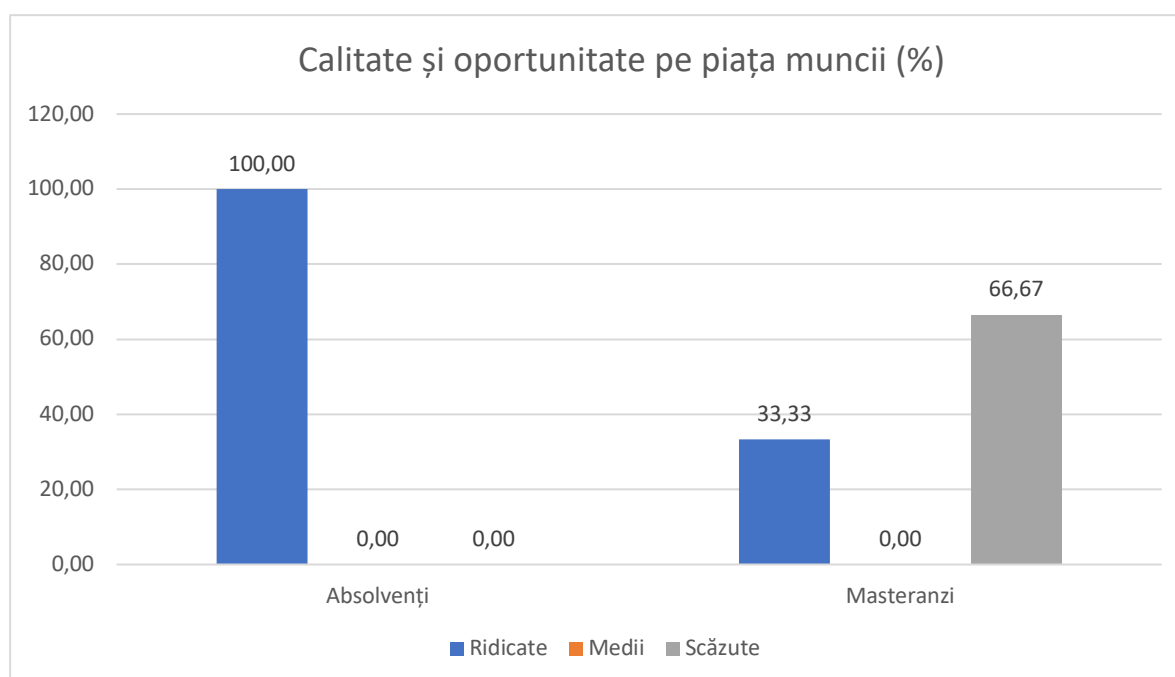
38. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, masterandul s-a referit la *Audit financiar, Contribuții sociale obligatorii*, iar absolvenții la „*Preturile de transfer. Procedura fiscală și contencios fiscal, alături de infracțiunile economice să fie împărțite pe cele 2 sem. astfel încât să fie studiate la nivel mai aprofundat*”, precum și la *Drept fiscal comparat, Fiscalitate*.

5. Drept internațional public

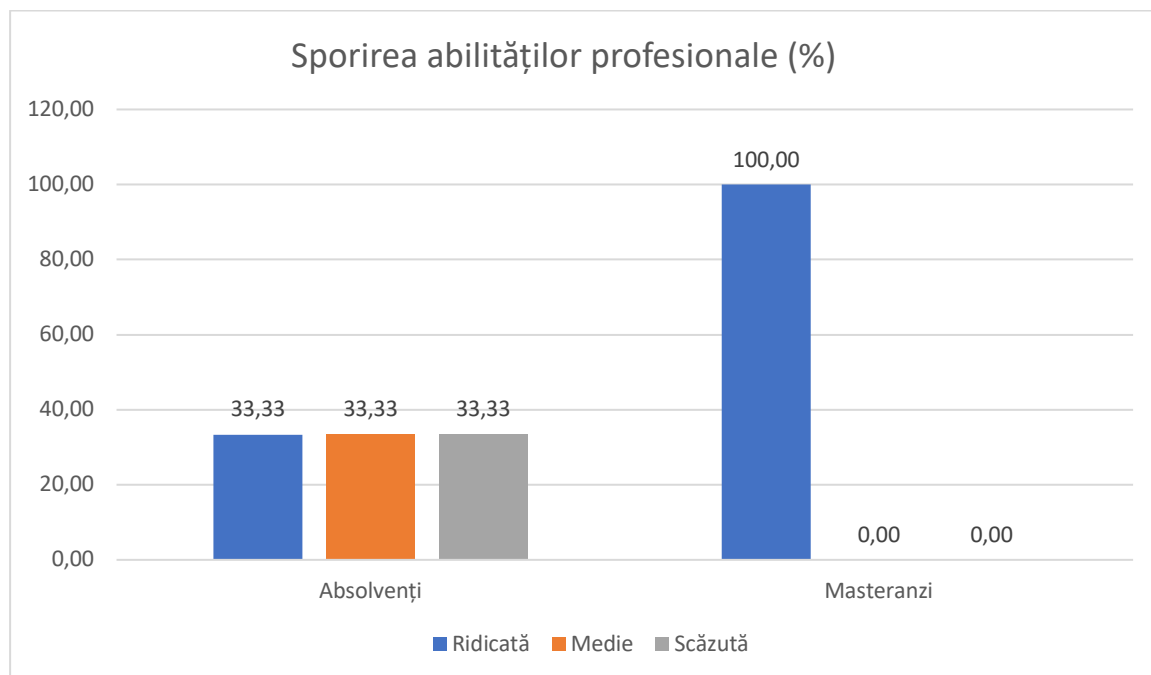
39. În cazul masterului de *Drept internațional public* a fost înregistrat un răspuns de la masteranzi și 3 de la absolvenți. Un absolvent profesează în domeniul masterului, la fel și masterandul.

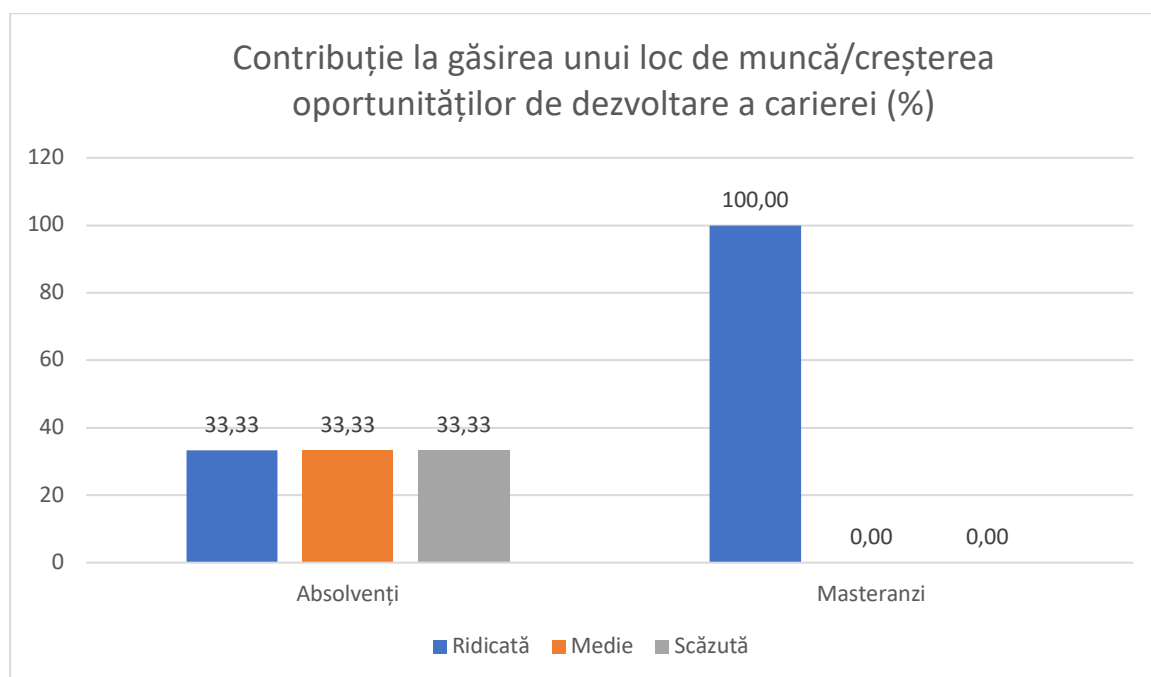
40. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, masterandul apreciază că acest lucru se realizează într-un grad scăzut, iar 33,33% dintre absolvenți apreciază nivelul ca ridicat, așa cum rezultă din graficul următor.

41. Cu privire la sporirea abilităților profesionale, masterandul apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat, în timp ce 66,67% dintre absolvenți indică un grad ridicat sau mediu.

42. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, masterandul arată că aceasta se realizează într-un grad ridicat, iar 66,67% dintre masteranzi apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat ori mediu.

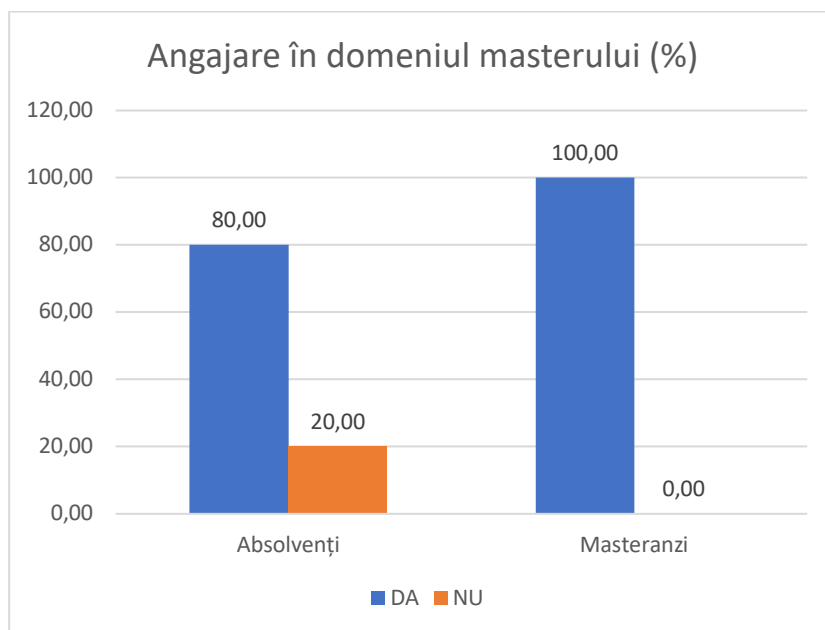

43. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante, nu există răspunsuri.

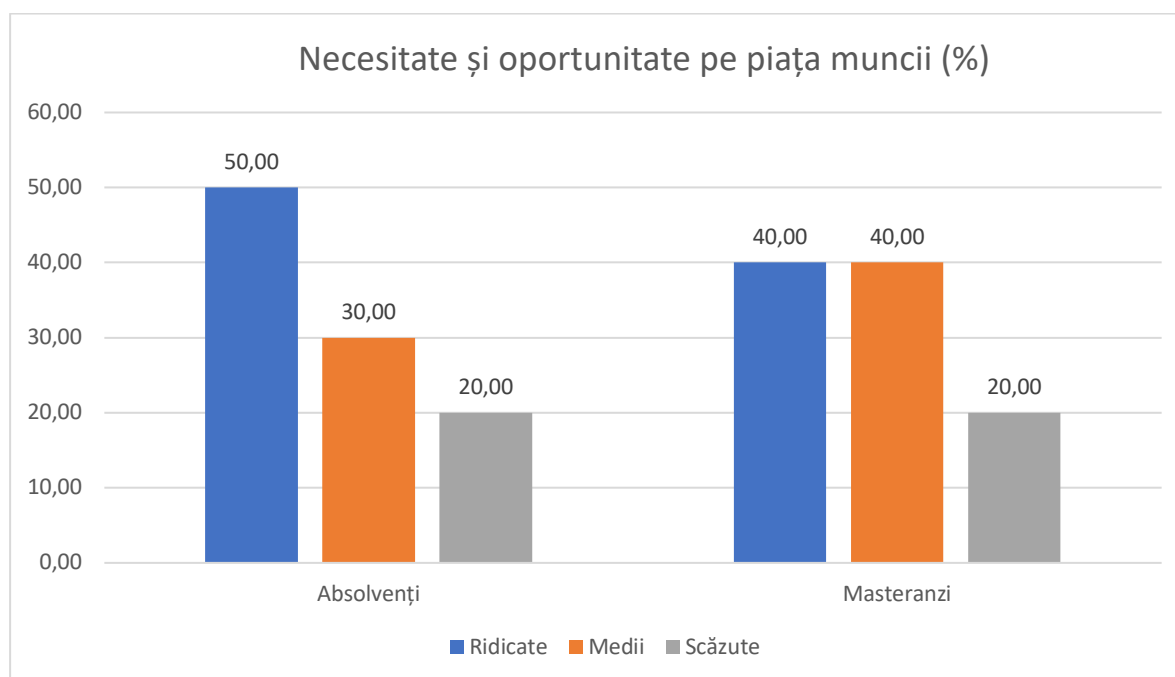
44. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, nu există răspunsuri din partea masterandului. Doi absolvenți arată că s-ar putea adăuga *Protocol instituțional* și *Drept procesual internațional*.

6. Drept privat

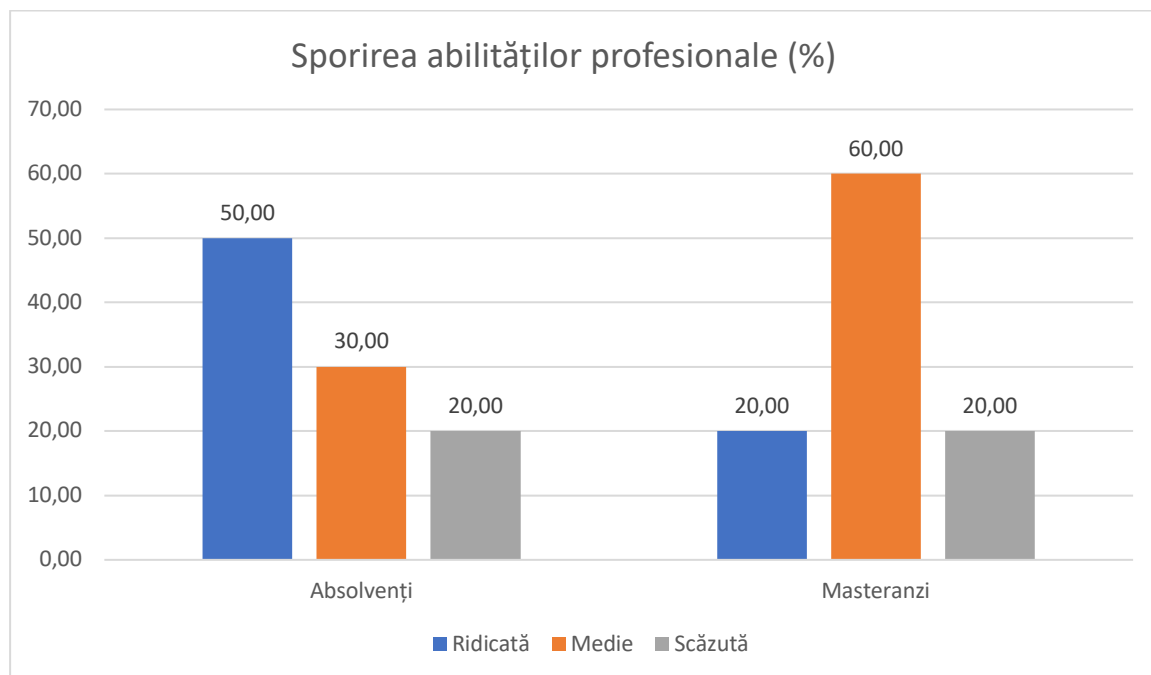
45. În cazul masterului *Drept privat* au fost înregistrate 10 răspunsuri de la absolvenți și 5 de la masteranzi. 80% dintre absolvenți și toți masteranzii profesează în domeniul masterului.

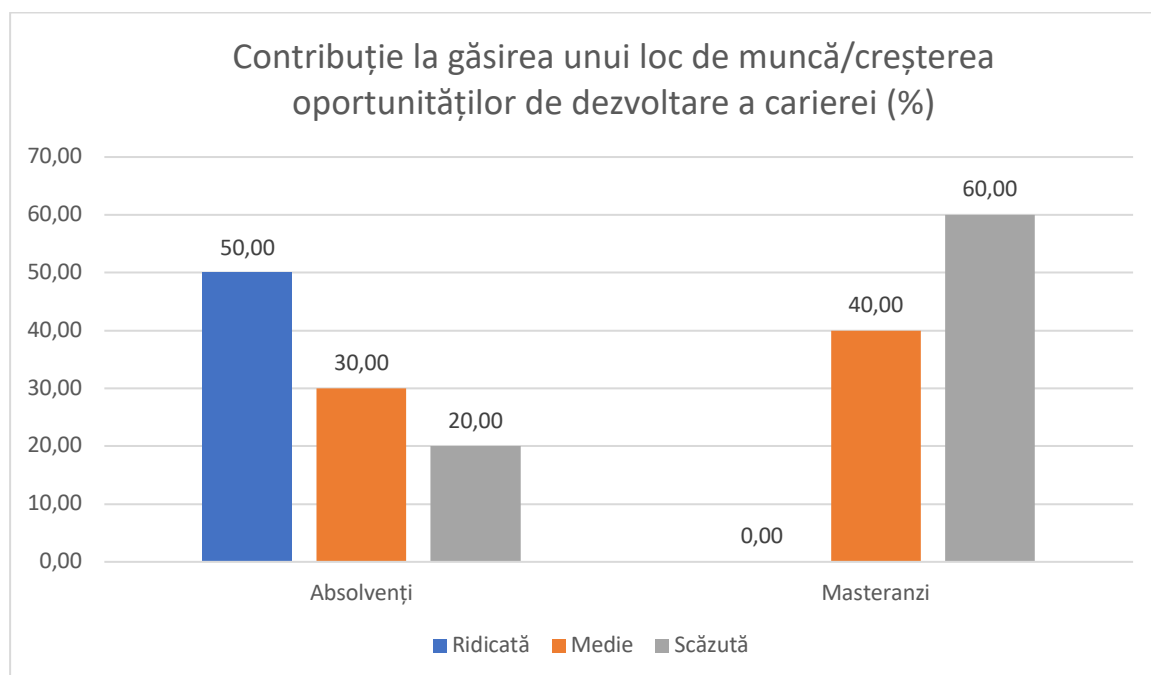
46. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, 80% dintre absolvenți și 80% dintre masteranzi apreciază nivelul ca ridicat și mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

47. Cu privire la sporirea abilităților profesionale, în aceleași procente, absolvenții și masteranzii indică un grad ridicat sau mediu.

48. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, 80% dintre absolvenți arată că aceasta se realizează într-un grad ridicat și mediu, spre deosebire de 40% dintre masteranzi.

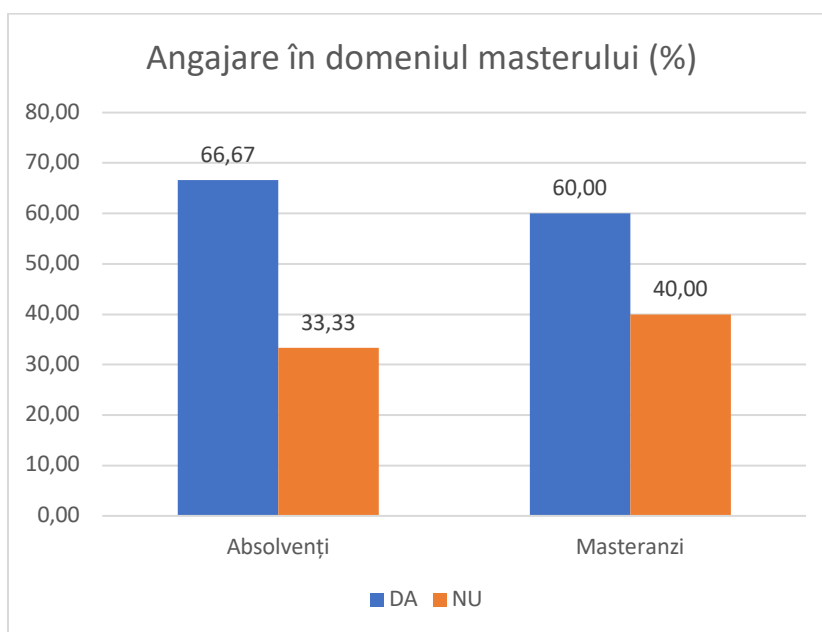
49. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante, există două răspunsuri pentru *Dinamica obligațiilor* și *Dreptul familiei* și unul pentru *Sucesiuni internaționale*. Un absolvent s-a referit la „*Teoria actului juridic civil, respectiv orice altă materie care își dorește să reia noțiunile de anul I (în concret, înțeleg argumentul că unii masteranzi nu sunt absolvenți de drept, însă nu văd cum ar fi posibil la celelalte materii din cadrul programului de master să promoveze un masterand dintr-un alt domeniu, întrucât nivelul de complexitate este foarte ridicat, se aplică cu privire la toate celelalte materii, însă a se vedea materiile de master: Contracte, Dr. Familiei, Dinamica Obligațiilor în mod special).*” Masteranzii au făcut referire la *Etică și integritate academică*, *Sucesiuni internaționale* (două răspunsuri), *Procesul civil*

internațional, Publicitate imobiliară, Contracte translativ de drepturi și Drept comercial transnațional.

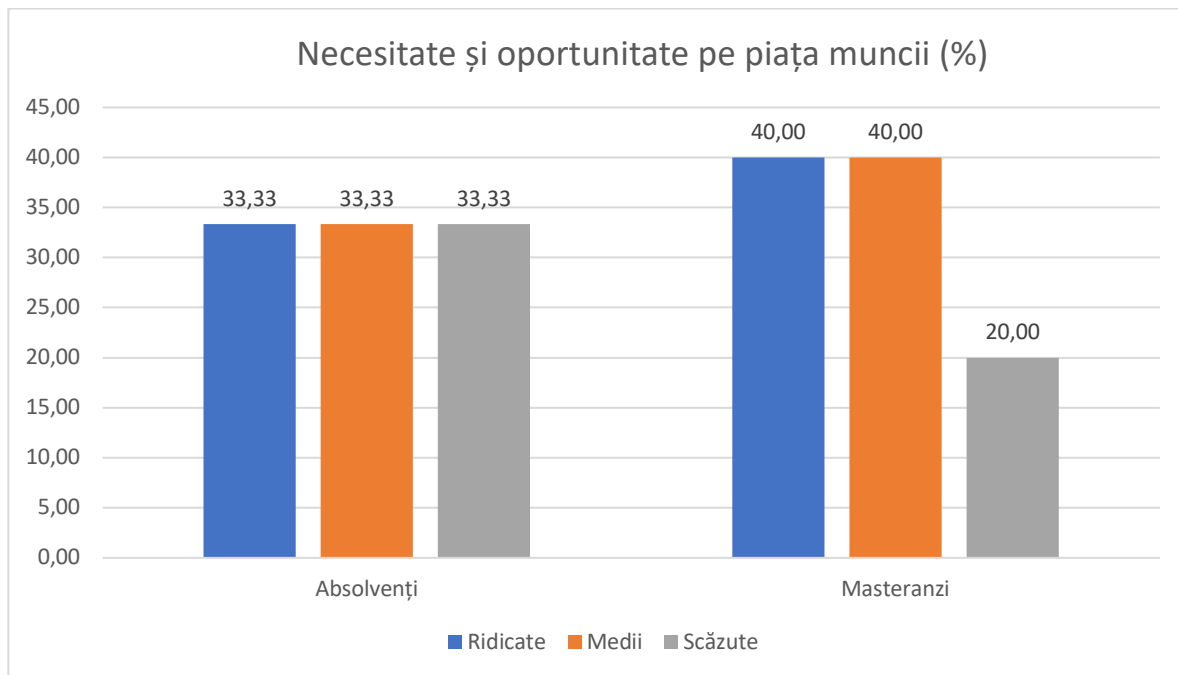
50. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, absolvenții s-au referit la *Dreptul Inteligenței Artificiale, Capacitatea civilă și procesul civil a persoanei, Drept procesual civil, Răspunderea civilă, Dreptul european al contractelor*, iar masteranzii la *Succesiuni naționale, reglementate de codul civil, cu aplicații practice în procedura notarială sau la instanța de judecată, Procedura civilă ori discipline din zona de dreptului afacerilor/comercial (e.g., negocierea contractelor sau particularități ale legii societăților în materia încheierii contractelor)*.

7. Dreptul afacerilor

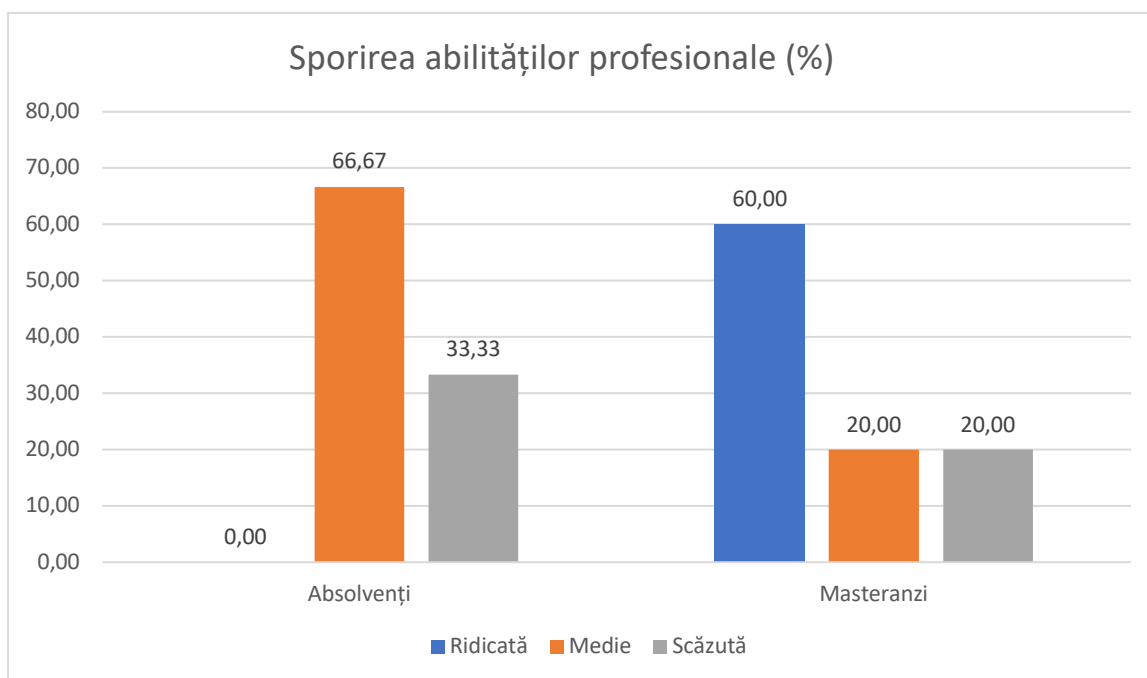
51. În cazul masterului de *Dreptul afacerilor* s-au înregistrat 6 răspunsuri de la absolvenți și 5 de la masteranzi. Dintre respondenți, 66,57% dintre absolvenți și 60% dintre masteranzi profesază în domeniul masterului.

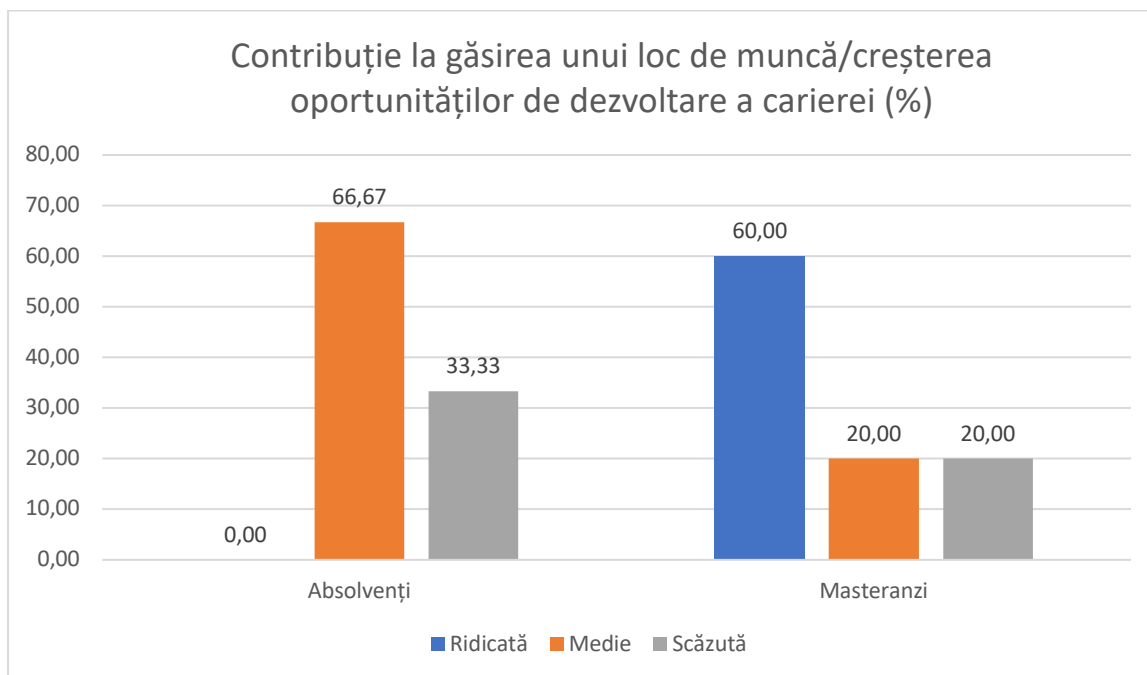
52. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii 66,67 % dintre absolvenți și 80% dintre masteranzi apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

53. Procente similare se înregistrează și cu privire la sporirea abilităților profesionale.

54. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, procentele sunt identice.

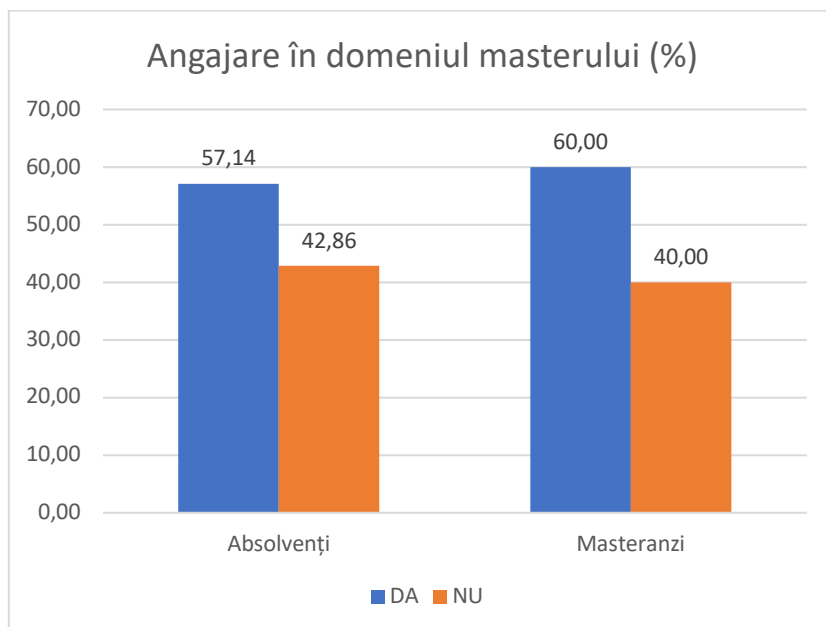

55. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante, au fost indicate de absolvenți *Dreptul societății, Insolventa - in forma actuala de predare, Proprietate industrială - in forma actuala de predare* (două răspunsuri), *Mecanisme de plată și garanții*. Un absolvent a arătat că „nu mi se pare nicio disciplină redundantă, însă modul în care sunt predate și explicate noțiunile ar putea fi îmbunătățite. În sensul în care la diferite materii s-ar putea pune mai mult accent pe partea practică, pe zona de cercetare, cursurile să fie mai degrabă discutate pe baza unor teme de interes decât prelegeri. Masterul, din punctul meu de vedere, ar trebui să atragă prin caracterul interesant pe care îl oferă materiile, modul de predare. Cel puțin în primul semestru, eu nu am simțit că am învățat nimic nou, am reluat notiuni de la licență și mi le-am amintit, dar nu tin minte să fi dezbătut prea multe aspecte noi.” Masteranzii s-au referit la *Drept comercial transnațional și Dreptul proprietății industriale*.

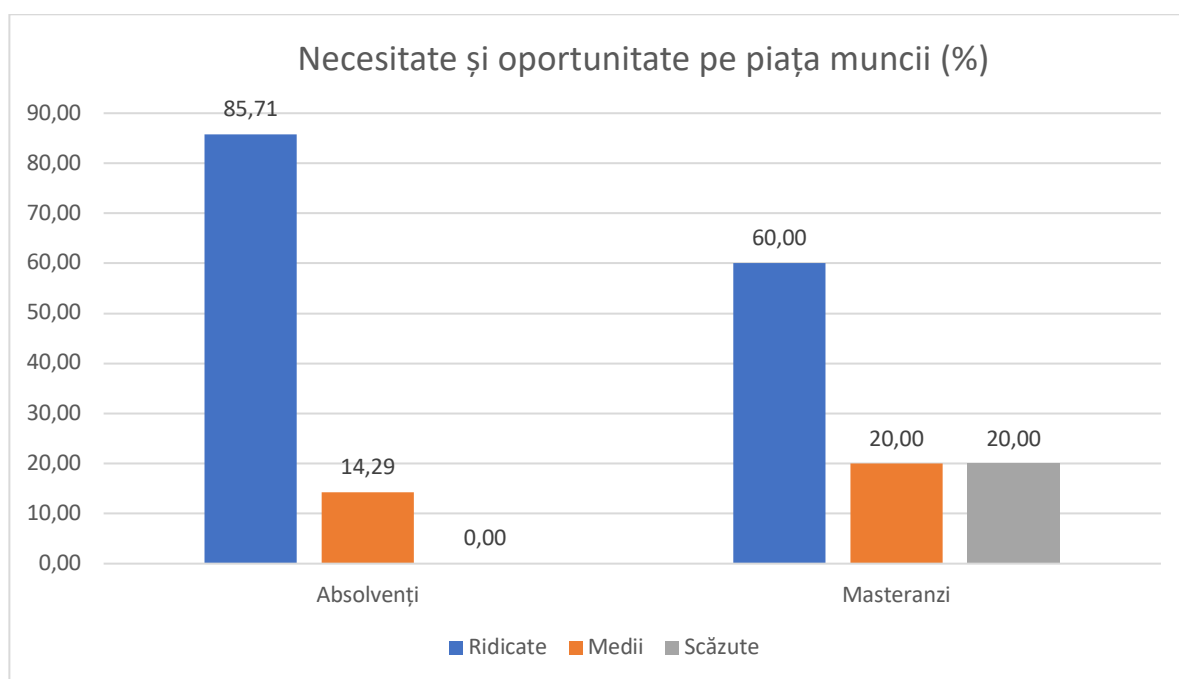
56. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, absolvenții au indicat *Drept civil, Drept fiscal* (două răspunsuri), *Drept contabil, Protecția consumatorului, Fuziuni și achiziții, Drept bancar, Redactarea Contractelor Dreptul penal al afacerilor* (două răspunsuri). Un absolvent a arătat că „as îmbunătăți lecțiile - temele de discuție, poate să introducă mai mult componenta de noi tehnologii, pe zone de negocieri să încerce să îmbunătățească real felul de a vorbi, de a pune problema într-o discuție cu partenerul de afaceri, fără a fi intimidat de profesorul de curs. În ciuda faptului că înțeleg că există deja un master de *New technologies*, acest aspect nu ar trebui să împiedice dezvoltarea unor alte materii la teme de actualitate din cadrul unui alt program de master.” Masteranzii s-au referit la *Dreptul penal al afacerilor-Răspunderea penală a persoanei juridice (și a organelor de conducere și de administrare), Infrațiuni economice de tipul white-collar; redactarea contractelor, cu accent pe interpretarea clauzelor care pot fi abuzive*.

8. Dreptul muncii, relații de muncă și industriale

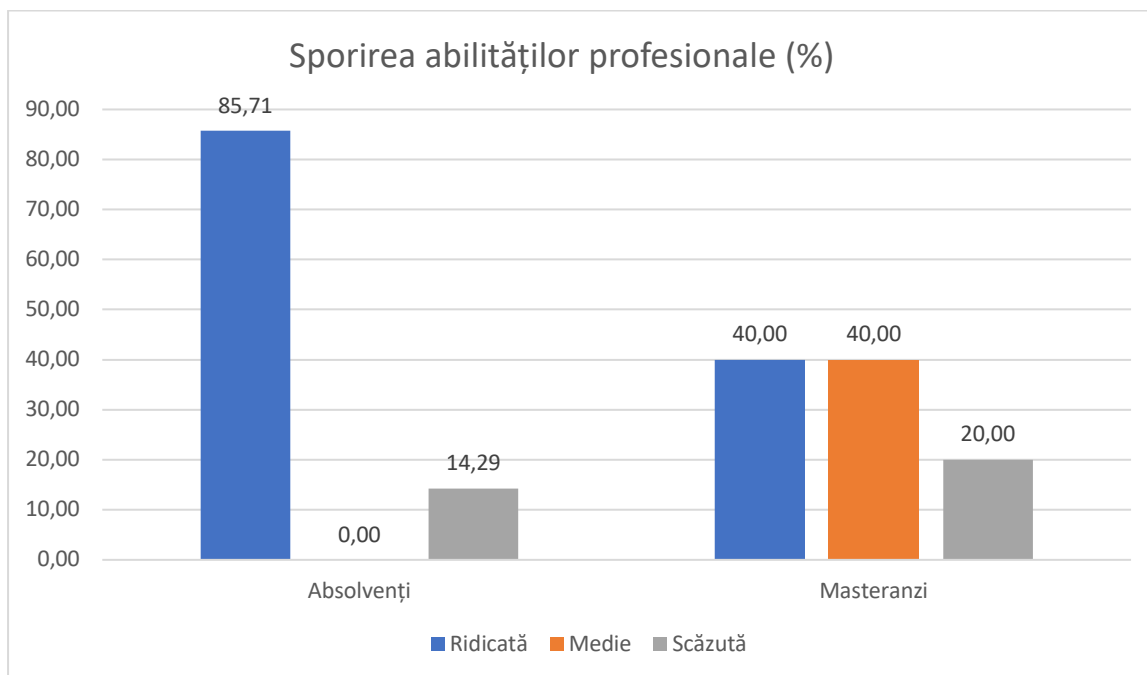
57. În cazul masterului de *Dreptul muncii, relații de muncă și industriale* s-au înregistrat 7 răspunsuri de la absolvenți și 5 de la masteranzi. 57,14% dintre absolvenți și 60% dintre masteranzi profesază în domeniul masterului.

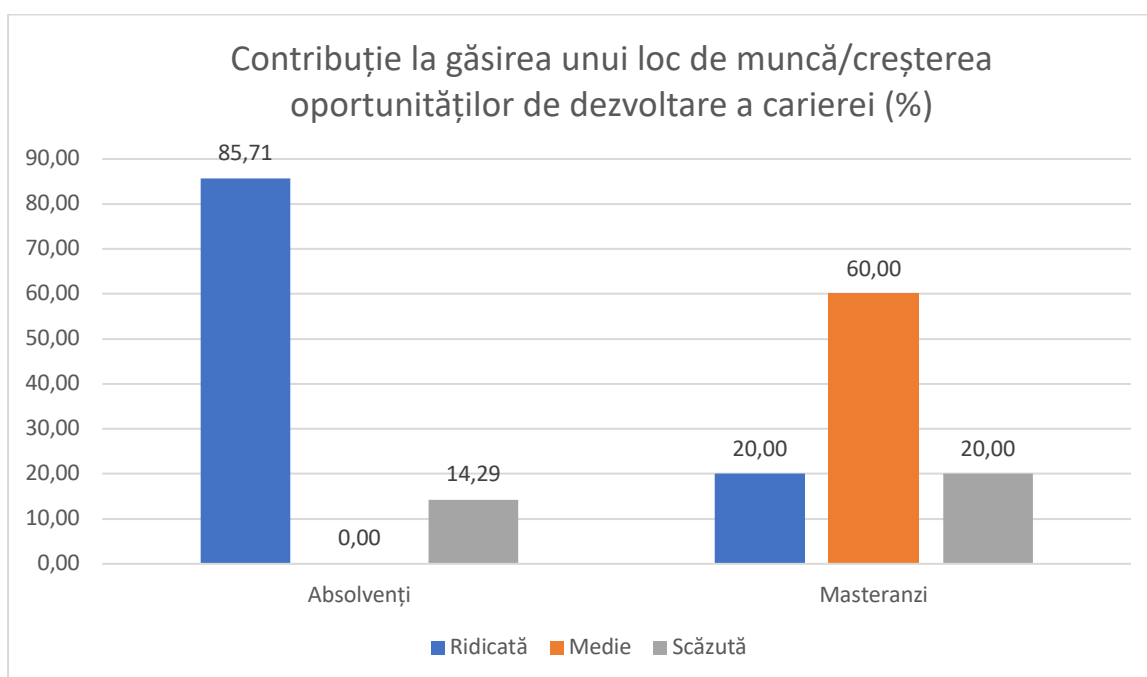
58. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii toți absolvenții și 80% dintre masteranzi apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

59. Cu privire la sporirea abilităților profesionale, 85,71% dintre absolvenți și 80% dintre masteranzi consideră că aceasta se realizează într-un nivel ridicat și mediu.

60. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, tot 85,71% dintre absolvenți și 80% dintre masteranzi apreciază că aceasta se realizează într-un nivel ridicat sau mediu.

61. Cu privire la disciplinele pe care masteranzii le consideră redundante, există un răspuns din partea absolvenților pentru disciplina *Management de proiect* și unul pentru *Etică și integritate academică*. Masteranzii s-au referit la *Relații de munca și industriale în UE*, „*Managementul resurselor umane - materialul predat este arhaic*” (două răspunsuri pentru această disciplină), *Conflicte de munca* *Sisteme juridictionale*, *Relații de munca și contractul individual de munca*. Un masterand a arătat: „*Nu consider niciuna dintre disciplinele prezente în programul de master ca fiind redundanta, ci modalitatea de predare este redundanta. La unele materii ni s-a citit pur și simplu din lege (lectura pe care o puteam efectua și singuri, acasă), iar la altele profesorul a venit la curs și nu a predat materia pe care se presupune că trebuia să o predea. De asemenea, să copiezi articole din lege și să le pui într-un slide nu înseamnă că predai.*”

62. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, absolvenții au indicat *Legislație și calcul salarizare, Relații de serviciu în administrația publică, Human resources, Drept internațional*, iar masteranzii: *Diagnoză organizațională - complementar cu management organizațional, comunicare organizațională, Digitalizarea în domeniul resurselor umane, "una care să ne ajute la orice înseamnă formularea unei acțiuni în instanță pentru un litigiu de muncă. În afara de asta, nu adăuga o materie, schimbă profesorii titulari la materiile actuale."*

9. Dreptul și guvernanta afacerilor europene și internaționale (în limba franceză)

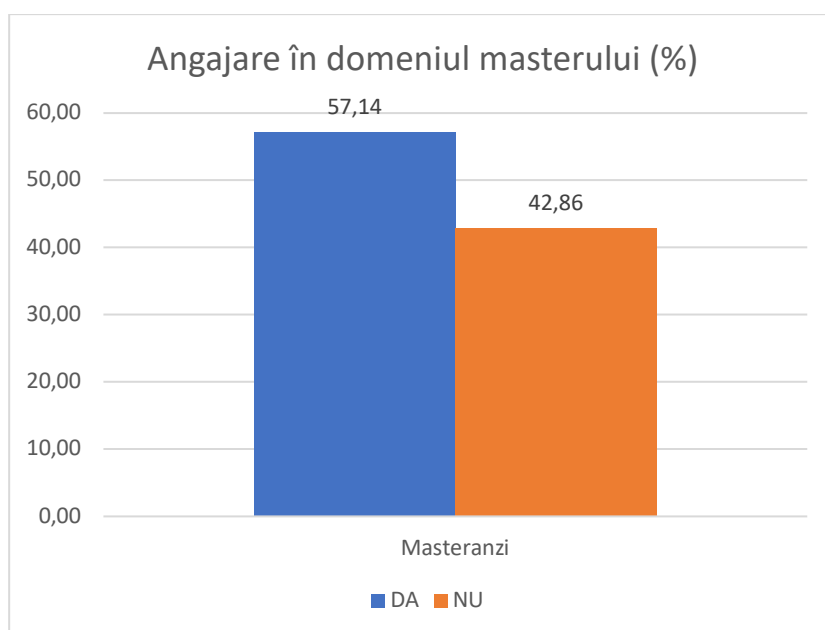
63. În cazul masterului de *Dreptul și guvernanta afacerilor europene și internaționale (în limba franceză)* au fost înregistrate două răspunsuri de la absolvenți. Nu au fost înregistrate răspunsuri de la masteranzi. Ambii absolvenți profesază în domeniul masterului, consideră că, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii în proporție de 50% (grad ridicat) și 50% (grad mediu), apreciază că sporirea abilităților profesionale se realizează într-un grad ridicat și cred că programul de master contribuie la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei realizează într-un grad ridicat.

64. Nu există discipline pe care absolvenții le consideră redundante.

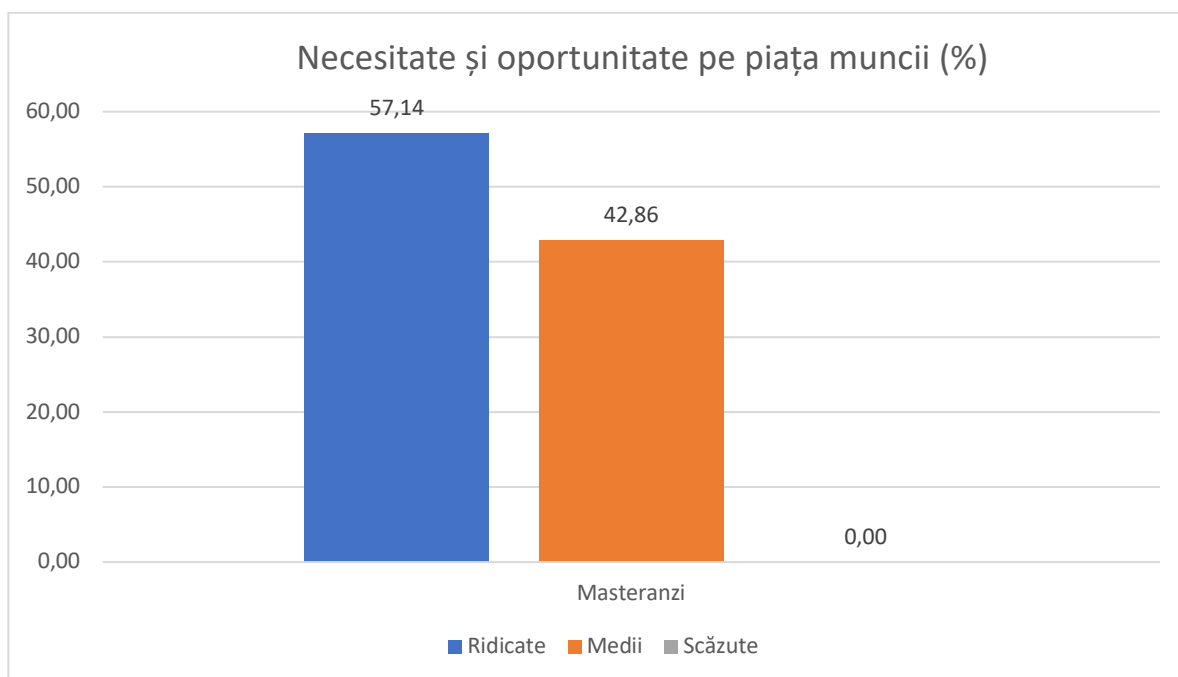
65. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, un absolvent a arătat că ar fi util *Management, comunicare, debate pe teme de actualitate juridică (deși e mai mult o metodă decât o materie)*.

10. Dreptul noilor tehnologii (în limba engleză)

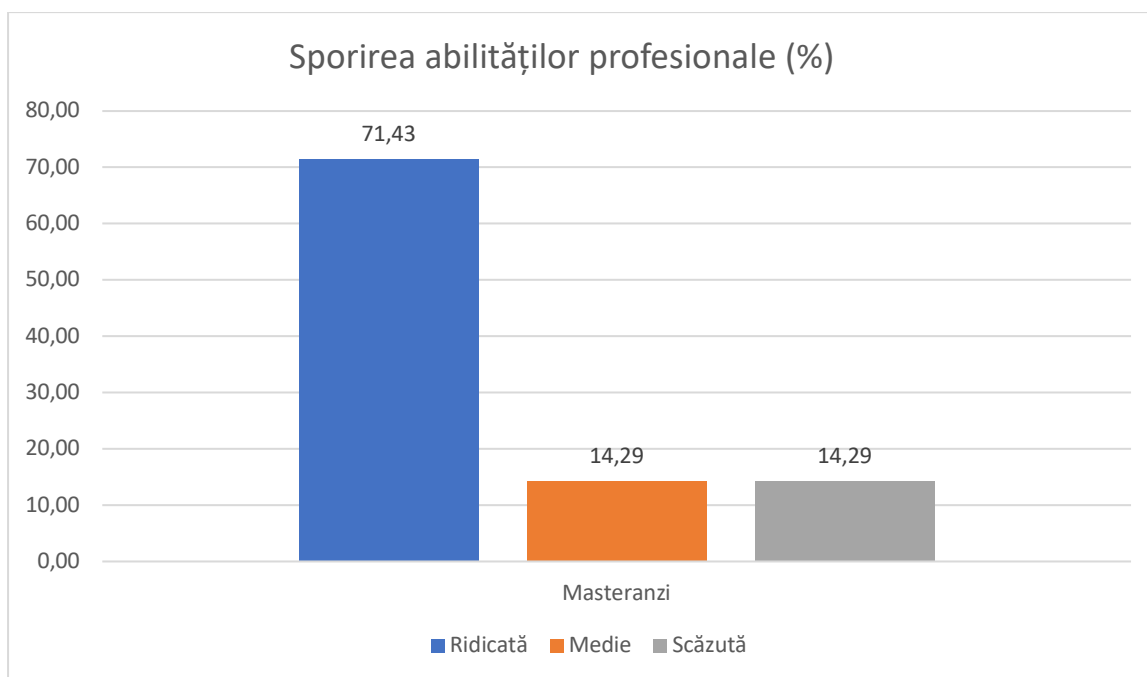
66. Programul *Dreptul noilor tehnologii (în limba engleză)* funcționează din anul universitar 2023-2024, prin urmare chestionarul nu a fost aplicat încă unei generații de absolvenți. 7 masteranzi au răspuns întrebărilor. Dintre aceștia, 57,14% profesază deja în domeniul masterului.

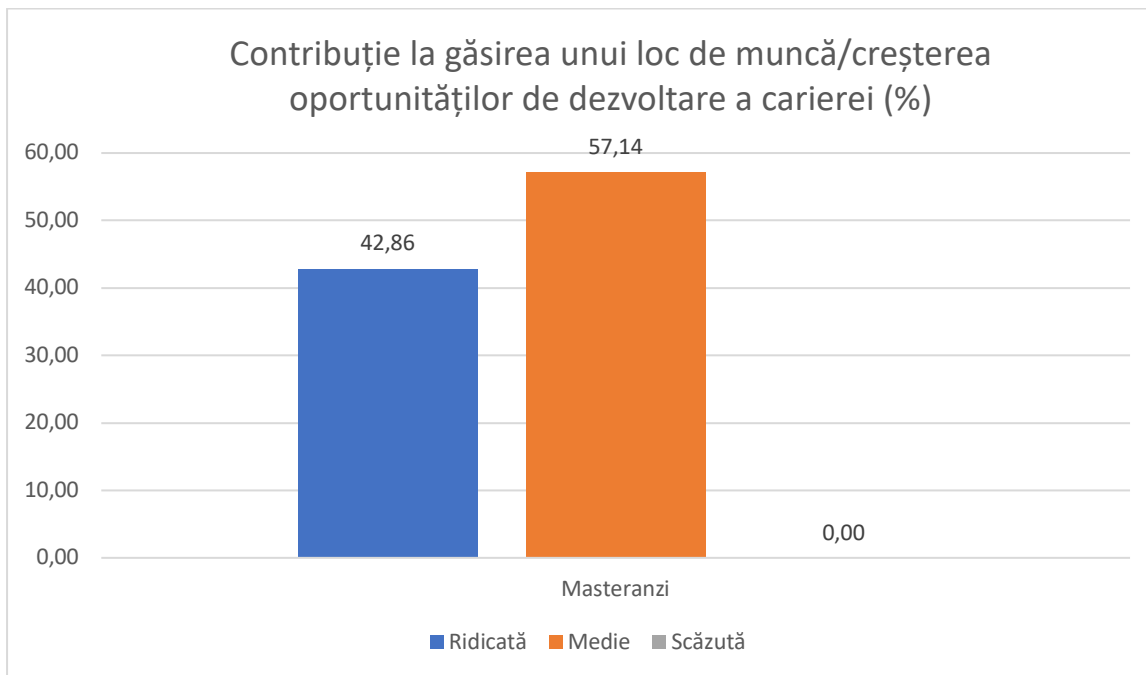
67. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, toți masteranzii apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

68. Procente relativ similare se înregistrează și cu privire la sporirea abilităților profesionale.

69. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, toți masteranzii apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat ori mediu.

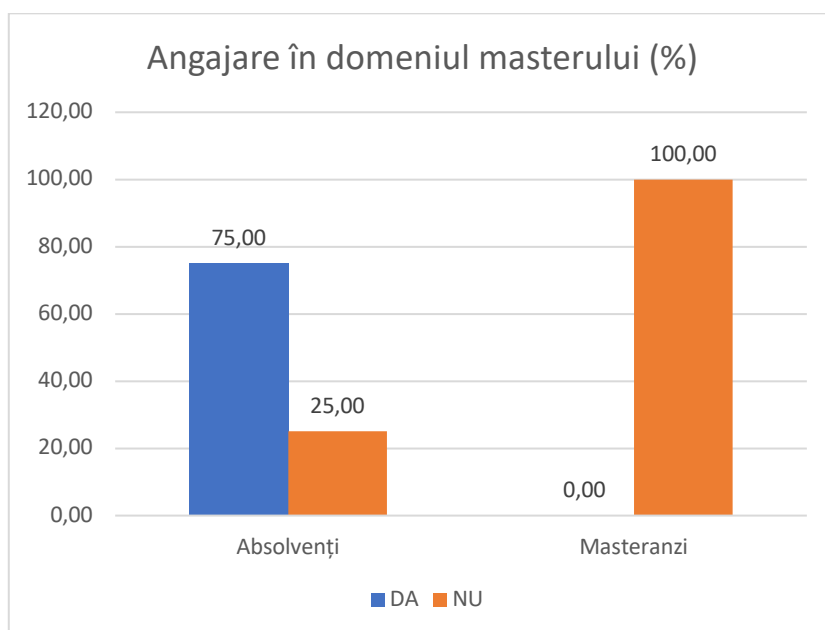

70. Cu privire la disciplinele considerate redundante nu există răspunsuri.

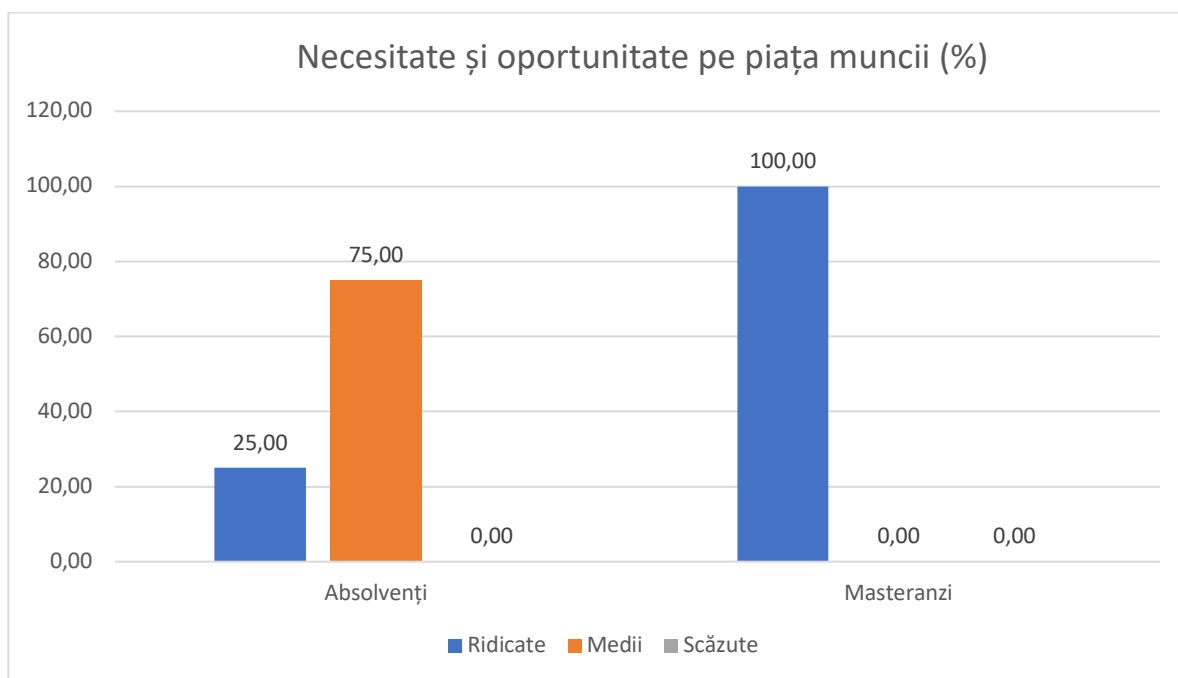
71. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, masteranzii au făcut referire la *The Law of Sustainable Technology*.

11. Dreptul Uniunii Europene

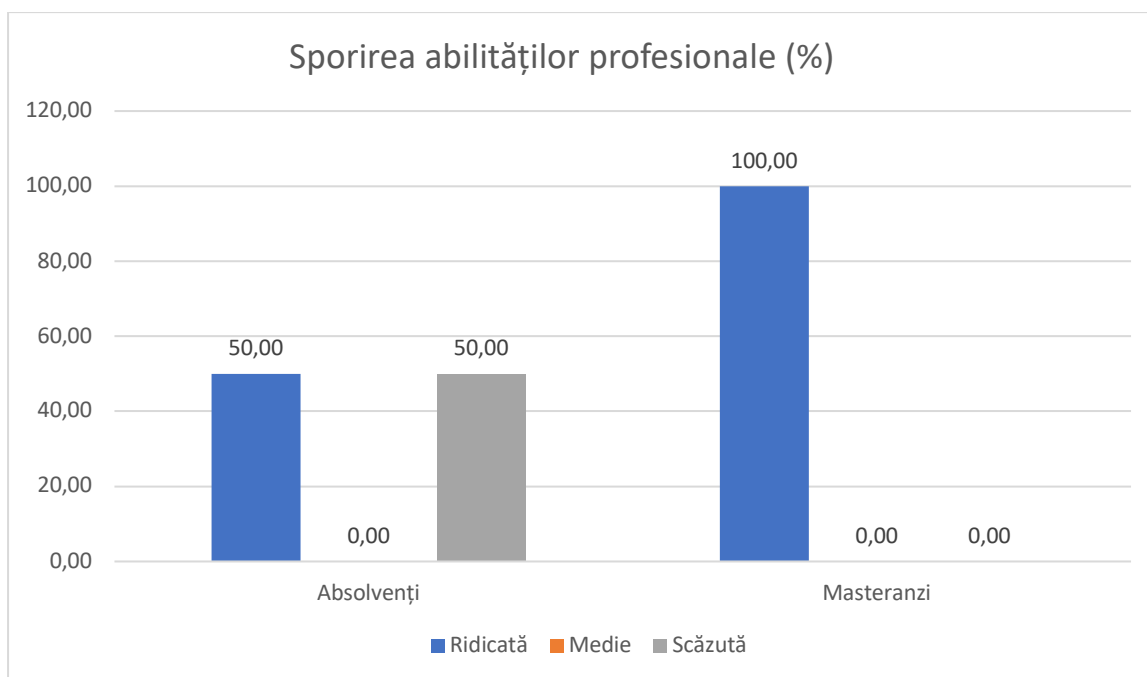
72. În cazul masterului de *Dreptul Uniunii Europene* s-au înregistrat 4 răspunsuri de la absolvenți și 2 de la masteranzi. 75% dintre absolvenți profesează în domeniul masterului; masteranzii nu profesază în acest domeniu.

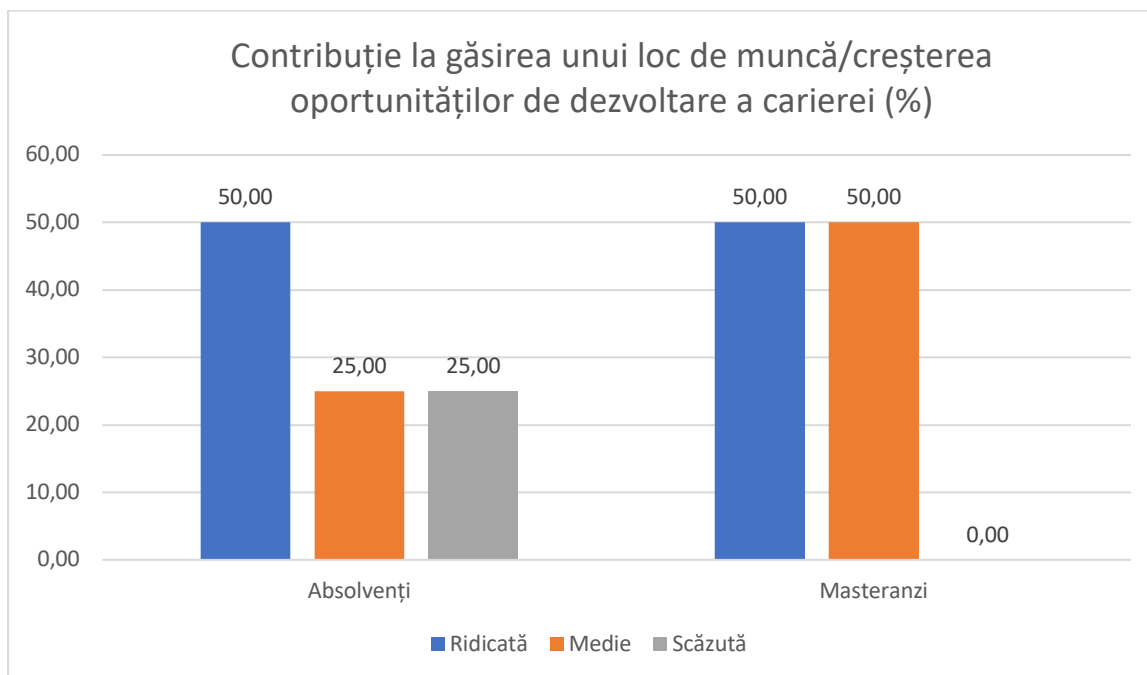
73. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, toți absolvenții și masteranzii apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat sau mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

74. Procente relativ diferite se înregistrează în rândul absolvenților cu privire la sporirea abilităților profesionale.

75. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, procentele sunt următoarele:

76. Cu privire la disciplinele pe care masteranzii le consideră redundante există un răspuns din partea absolvenților pentru *Dreptul concurenței*.

77. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, masteranzii arată că ar putea fi adăugate *CEDO* și *Dreptul penal al UE*. Un absolvent a arătat că „nu as adăuga distinct o alta disciplina, însă as prelucra puțin „programa” disciplinei Instituției administrative europene, punând mai mult accent pe partea de drept comparat a instituțiilor, regimurilor, etc. a diferitelor state din UE si nu numai, întrucât au fost de altfel atinse aceste subiecte in cadrul disciplinei, însă nu atât de mult cât consider ca ar fi fost demn de aprofundat.”

12. Dreptul urbanismului și al amenajării teritoriului

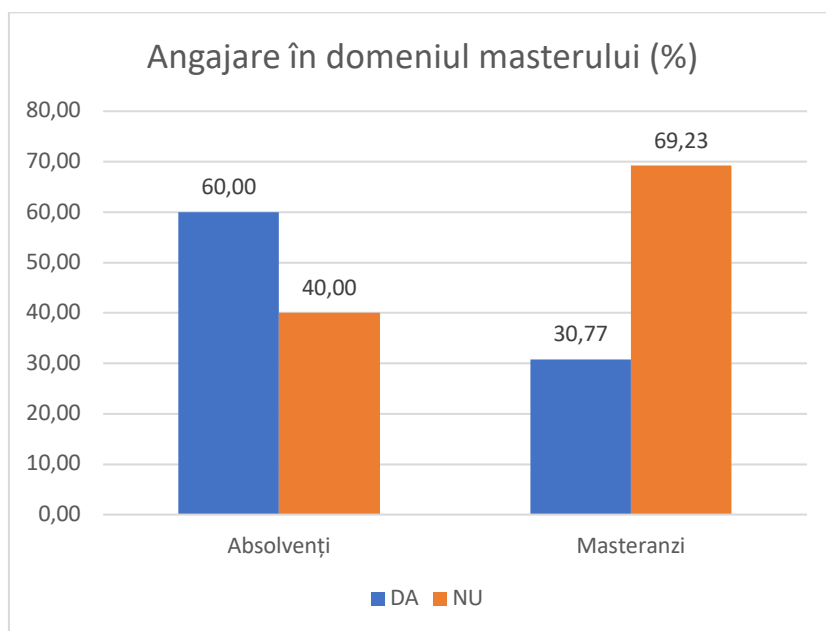
78. În cazul masterului de *Dreptul urbanismului și al amenajării teritoriului* au fost înregistrate două răspunsuri. Aceștia lucrează în domeniu, consideră că, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii în proporție de 50% (grad ridicat) și 50% (grad mediu), apreciază că sporirea abilităților profesionale se realizează într-un grad ridicat și cred că programul de master contribuie la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei realizează într-un grad mediu

79. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante, s-a făcut referire la „Răspundere penală - nu a avut legătură cu programa masterului, au fost chestiuni care nu au legătură cu domeniul urbanismului și at sau construcții”.

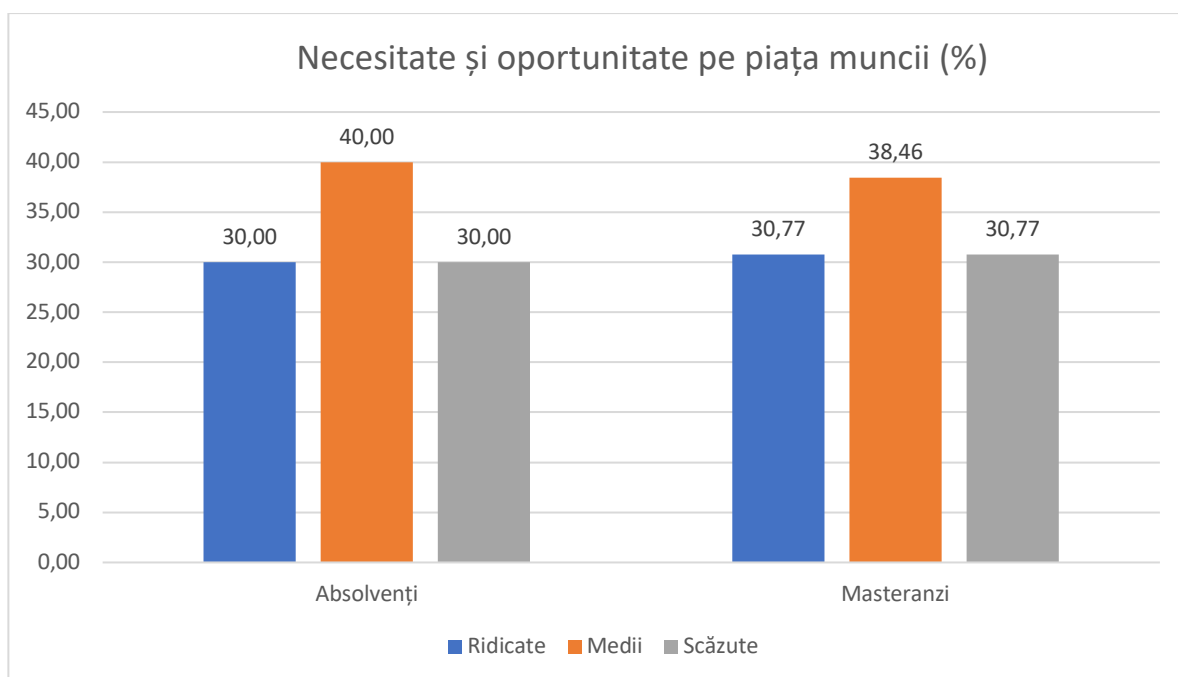
80. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, s-au indicat „o disciplină care ar ajuta la interpretarea și înțelegerea legislației în domeniu și ar sprijini relația dintre proiectanți și administrația publică” și „o disciplină ajutătoare pentru înțelegerea conținutului planurilor și programelor de urbanism. Întâlniri cu specialiști în domeniu.”

13. Științe penale

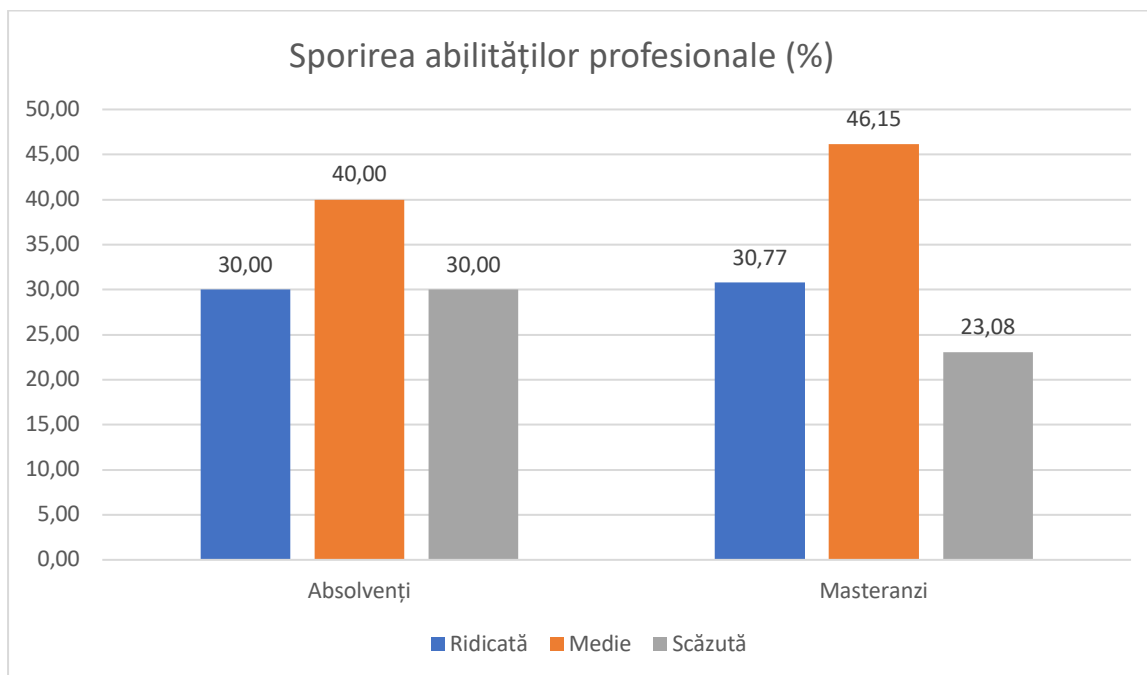
81. În cazul masterului de *Științe penale* au fost înregistrate 10 răspunsuri de la absolvenți și 13 de la masteranzi, cel mai mare număr în rândul acestor respondenți. 60% dintre absolvenți și 30,77% dintre masteranzi profesează în domeniul masterului.

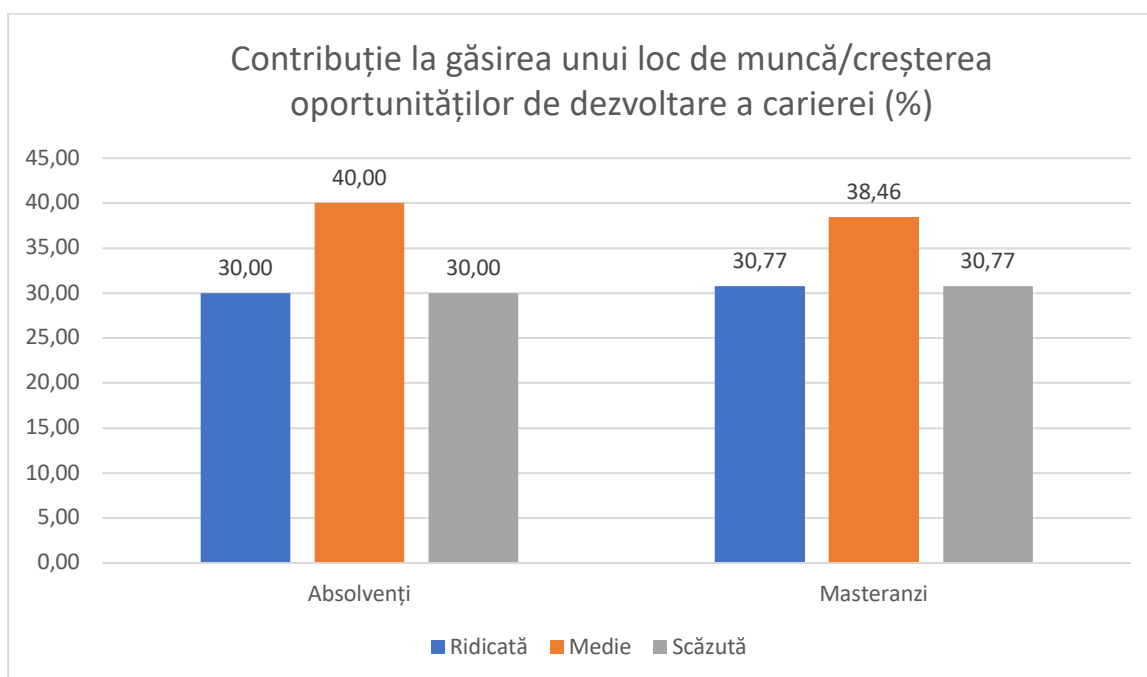
82. Cu privire la împrejurarea dacă, în ceea ce privește calificarea oferită, programul de master prezintă necesitate și oportunitate pe piața muncii, 70% dintre absolvenți și aproape același procent dintre masteranzi apreciază că acest lucru se realizează și într-un grad ridicat și mediu, așa cum rezultă din graficul următor.

83. Cu privire la sporirea abilităților profesionale, 70% dintre absolvenți apreciază că aceasta se realizează într-un grad ridicat și mediu, în timp ce aproape 77% dintre masteranzi indică un grad ridicat sau mediu.

84. În ceea ce privește contribuția programului de master la găsirea unui loc de muncă/creșterea oportunităților de dezvoltare a carierei, se înregistrează procente similare.

85. Cu privire la disciplinele pe care absolvenții le consideră redundante, absolvenții au indicat: *Etica și integritate academică* (două răspunsuri), *Aplicarea sancțiunilor procedurale penale prin prisma prevederilor Convenției europene a drepturilor omului*, *Criminalistica* ori „toate cele pentru care am reluat fix materia din facultate. Adică majoritatea.” Masteranzii s-au referit la *Răspunderea penală a minorului și a persoanei juridice*, *Aplicarea sancțiunilor procedurale prin prisma CEDO*, *Drept penal european*, *Criminalistică* (două răspunsuri), *Etică și integritate academică*. Cu privire la această din urmă materie, un masterand a arătat că „este exact aceeași materie din timpul licenței. Totuși, este posibil ca această materie să nu fie tratată în timpul licenței cu aceeași seriozitate la toate facultățile de drept din țară.” Un alt masterand a arătat că „nu este vorba ca sunt redundante, dar foarte multi profesori nu ofera materiale din timpul semestrului, sau se prezinta doar referate și in sesiune se dau examene din materie nepredată”.

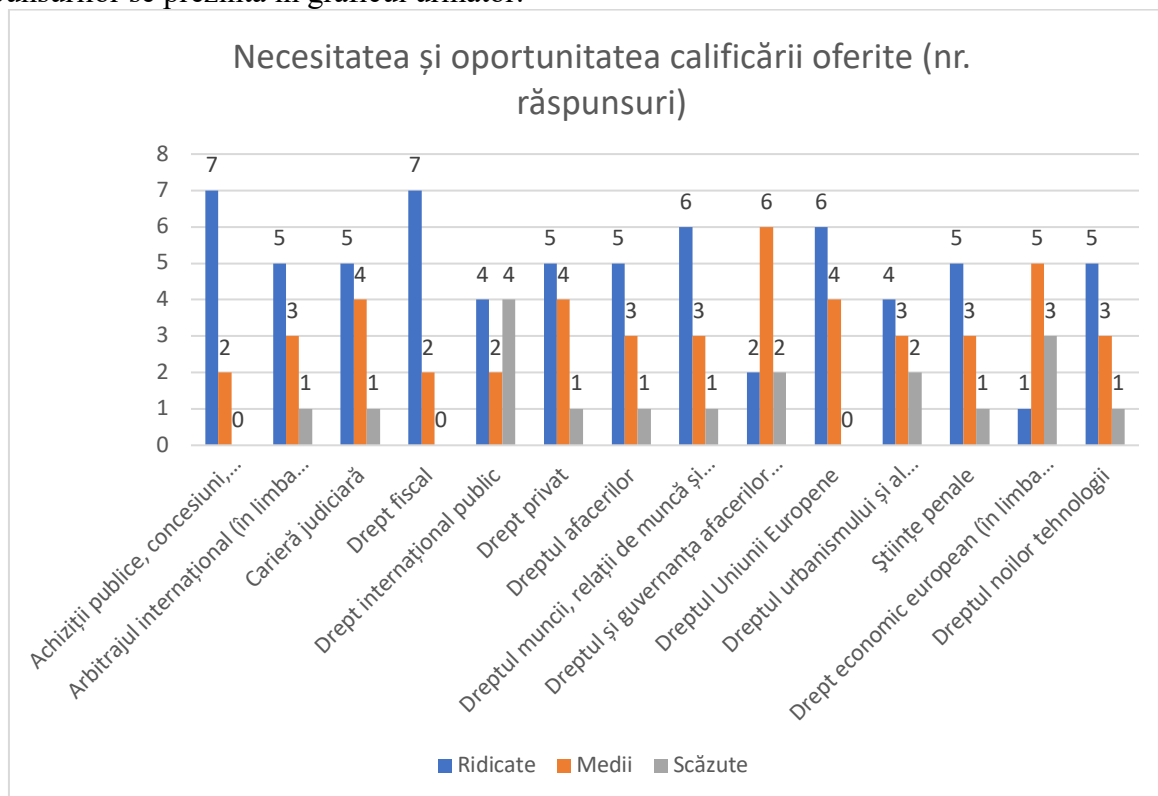
86. În ceea ce privește materiile care ar putea fi adăugate, absolvenții au indicat *Criminologie* (două răspunsuri), *Evoluția dreptului penal și a dreptului procesual penal*, *mai multă practică* ori „în ceea ce privește materia dreptului penal și procesual penal, mai multe ore în care să fie studiate mai multe infracțiuni din legi speciale, mai multe procese simulate”. Masteranzii s-au referit la *Criminologie*, *Medicina legală*, *o analiză a metodelor speciale de supraveghere sau cercetare, prevăzute de Codul de Procedură Penală în materia probelor*. Un masterand a arătat că „nu mă pot gândi la o denumire pentru această disciplină, dar aceasta ar trata aspecte ce țin de soluționarea laturii civile în procesul penal și o altă disciplină în care să se pună accentul pe căile de atac (ordinare și extraordinare)”.

IV. PERCEPȚIA ANGAJATORILOR

87. Așa cum am arătat, au fost primite 11 răspunsuri din partea angajatorilor. Aceștia sunt societăți de avocatură (2, posibil 3), instanțe (1), parchete (1), Consutul Onorific al Republicii Seychelles în România, M.A.I. - D.G.M.R.U., CNCF „CFR”- SA, Direcția Națională de Probațiune, Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate.

88. Au fost avuți în vedere angajatorii care au printre salariații sau colaboratorii lor absolvenți ai programelor de master din ultimii 3 ani, aceștia provenind de la programele *Dreptul afacerilor* (4 angajatori), *Științe penale* (4), *Carieră judiciară* (5), *Drept privat* (4), *Dreptul Uniunii Europene* (1), *Drept internațional public* (1), *Dreptul muncii, relații de muncă și industriale* (1). *Dreptul și guvernarea afacerilor europene și internaționale – în limba franceză* (1).

89. Prima întrebare a vizat necesitatea și oportunitatea față de piața muncii a calificării oferite de programele de master ale Facultății, majoritatea fiind apreciate într-un număr ridicat. Situația răspunsurilor se prezintă în graficul următor.

90. Angajatorii nu menționat ca disciplină redundantă *orice repeta programa de licență, cele care privesc subiecte academice și nu eminent practice; la masterul de dreptul afacerilor mi se pare inutil în practica dreptul comercial transnational.*

91. Ca discipline ce ar putea fi adăugate în planurile de învățământ, s-au menționat următoarele: *Drept consular internațional și european, Utilizarea tehnologiei (incluzând GenAI) în profesiile juridice, ESG, negocieri și redactare de documente juridice, Dreptul mediului, Drept administrativ.* S-a arătat că *„incidența reglementărilor internaționale, dar mai ales europene în aplicarea dreptului intern a crescut considerabil, astfel studiul aprofundat al acestor reglementări vizând fiecare instituție de drept în parte este nu doar important, ci chiar necesar”* și că ar fi necesară *„o disciplină transversală, specifică aspectelor civile din cadrul procesului penal, care să includă materia măsurilor asigurătorii, precum și alte instituții relevante: modalitatea de soluționare a laturii civile, chestiunile prealabile, restabilirea situației anterioare, desființarea înscrisurilor, incidența unor instituții civile cu o relevanță aparte (simulația, regimurile matrimoniale), cheltuielile judiciare, punerea în executare a dispozițiilor civile din cuprinsul hotărârilor penale.”*

V. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

92. Prezentele concluzii și recomandări sunt formulate sub rezerva răspunsurilor puțin numeroase primite în special din partea masteranzilor, precum și la unele programe de master.

93. În continuare, deși în urma adoptării Ordinului Ministrului Educației din 30.01.2018 și a Raportului privind calitatea programelor de master întocmit în anul 2018, a fost introdusă disciplina *etică și integritate academică* (existența ei fiind obligatorie în cadrul programelor de master), după câțiva ani în care disciplina a fost predată, se remarcă numărul mare de răspunsuri privind caracterul său redundant (aspect constat și în cadrul precedentului raport).

94. De asemenea, din răspunsurile oferite de masteranzi reiese că aceștia nu sunt pe deplin lămuriiți cu privire la caracterul de master profesional sau de cercetare, răspunsurile sugerând sugerează așteptările de a trata probleme cu caracter exclusiv practic, iar nu aspecte legate de cercetare.

95. Față de precedentul raport, nu a mai reieșit o nemulțumire cu privire la obligativitatea efectuării practicii de specialitate și nici necesitatea introducerii unor discipline de limbă străină (engleză/franceză/germană).

96. În schimb, se remarcă o oarecare nemulțumire, la unele programe de master, cu privire la repetarea unor materii/noțiuni care au fost predate și în cadrul programului de licență ori în ceea ce privește modalitatea de predare efectivă a unor discipline.

97. Ca o chestiune de ordin administrativ, CEAC Facultate remarcă din nou faptul că masteranzii nu pot răspunde complet chestionarului în perioada indicată în Metodologie, întrucât aceștia sunt la finalul semestrului I.

98. CEAC Facultate apreciază rezultatele date de întâlnirea între Directorul programului de master, profesorii care predau la acel program și masteranzi, la începutul anului universitar, pentru prezentarea generală a programului și a disciplinelor studiate, având în vedere că nu a mai apărut, în răspunsurile masteranzilor, problema necunoașterii conținutului programului de master.

99. Sub rezerva numărului mic de răspunsuri pentru fiecare program de master, recomandările CEAC Facultate sunt următoarele, în linia celor din raportul anterior:

- Identificarea modalităților de a obține mai multe răspunsuri relevante în următoarea evaluare a programelor de master, eventual prin extinderea duratei atât a perioadei pregătitoare, în care să poată fi contactați cât mai mulți respondenți, cât și a perioadei de transmitere a răspunsurilor;
- Regândirea/completarea unor întrebări din cadrul chestionarelor, pentru a obține o imagine mai clară cu privire la aspectele ce pot fi îmbunătățite;
- Necesitatea unei discuții cu profesorii care predau disciplina *Etică și integritate academică* privind modul de predare al acesteia și adaptarea la necesitățile masteranzilor;
- Necesitatea unei întâlniri între Directorul programului de master și profesorii care predau la acel program la finalul anului universitar pentru a discuta aspectele pozitive și negative rezultate din derularea programului precum și pentru a se prezenta de către fiecare profesor conținutul materiilor fiecărei discipline cuprinse în cadrul programului în vederea armonizării acestora;
- Se menține analiza oportunității transformării programului de master *Dreptul muncii, relații de muncă și industriale* în master profesional;
- Necesitatea unei întâlniri distincte între conducerea Facultății, CEAC Facultate, Directorul Domeniului de Master Drept și fiecare Director de program de master și profesorii care predau la acel program pentru a discuta rezultatele prezentului studiu de calitate;
- Crearea unei baze de date a absolvenților și angajatorilor și intensificarea comunicării cu aceștia, inclusiv în vederea creării unei asociații Alumnii pentru fiecare program de master sau a tuturor absolvenților programelor de master;
- Modificarea Metodologiei privind monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de master ale Facultății de Drept, Universitatea din București în sensul efectuării studiului privind calitatea programelor de master în luna mai.

Prezentul Raport a fost adoptat de Comisia de Evaluare a Calității a Facultății de Drept în temeiul art. 3 alin. (7) din Metodologia privind monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de master ale Facultății de Drept, Universitatea din București la data de 13 ianuarie 2025.

Comisia de Evaluare a Calității a Facultății de Drept

Conf. univ. dr. Andra-Roxana Trandafir – Prodecan - Președinte

Conf. univ. dr. Monica-Amalia Rațiu – Membru

Lector univ. dr. Teodora-Maria Bantaș-Văduva – Membru

Asist. univ. dr. Cristian Bălan - Membru

Alexandra-Ioana Guramba – studentă – Membru

Cristian Chirilă – student - Membru